

№ 3 (625)
Березень 2004 р.

Щомісячник Вінницького національного
технічного університету

Адреса сайту ВНТУ в Інтернеті
<http://www.vstu.vinnica.ua/>

Найчарівніша студентка ВНТУ

(стор. 18)

П'ЯТЬ З ВОСЬМИ

Нову спеціалізовану учену раду відкрито у нашому університеті. Постанову про її створення видала президія ВАК України 11 лютого. Тепер на Вінниччині готуватимуть кадри вищої кваліфікації вісім спецрад: п'ять у ВНТУ і по одній в аграрному й медичному університетах та в НДІ кормів.

Чергова спецрада нашого техуніверситету отримала право приймати до розгляду та проводити захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за двома спеціальностями з електроенергетики і електро-механіки. Очолив її знаний фахівець галузі, професор Петро Лежнюк. Донині у нас успішно працювали дві спецради із захисту докторських дисертацій і дві із захисту кандидатських.

У ВНТУ сьогодні 75 % викладачів мають наукові ступені і звання. А за кількістю докторів наш «політех» у п'ятірці кращих технічних ВНЗ України. На цей навчальний рік сподівання теж утішні: 15 кандидатських і три захисти докторських дисертацій, як і минулоріч. А колегія Міністерства освіти і науки України констатувала, що в семи національних університетах за останні три роки не було жодного захисту докторської.

Приємно нагадати, що торік ВНТУ внесено до державного реєстру наукових установ, яким

надається підтримка держави. Цим документом офіційно засвідчується, що наш університет сприймається в Україні не лише як вищий заклад освіти, а й як фундаментальна і вагома наукова установа.

А на VII Міжнародній виставці «Сучасна освіта в Україні – 2004», яку у столиці з 5 по 8 лютого проводили Міністерство освіти і науки України та Академія педагогічних наук України, ВНТУ за впровадження інноваційних педагогічних технологій у навчальний процес нагороджений срібною медаллю. А також відзначений Дипломом за вагомий внесок у модернізацію національної системи освіти. Конкурсна комісія особливо відзначила досягнення університету стосовно розробки й впровадження в навчальний процес п'яти нових унікальних педагогічних технологій, серед яких технологія підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації – у ВНТУ діє єдина в Україні система неперервного переходу з магістратури в аспірантуру.

Вітаємо!

У Донецькому національному університеті у березні відбулася всеукраїнська студентська олімпіада з геометрично-

го моделювання на ПЕОМ. У ній взяли участь студенти з ВНЗ Харкова, Тернополя, Дніпропетровська, Одеси, інших міст держави.

Дмитро Лозінський – член-кореспондент Інституту машинобудування та транспорту нашого університету (група 2ТМ-00) виборов перше місце!

Директор ІНМТ професор Анатолій Буренніков каже, що Дмитро є одним з найкращих студентів інституту. Хлопець має глибокі знання з інформаційних технологій, завжди бере активну участь у різних комп'ютерних проєктах ІНМТ.

Абітурієнт

АКАДЕМІЯ МАЛА – ПЕРСПЕКТИВИ ВЕЛИКІ

В останню неділю лютого обдарована шкільна юнь нашої області, яка впродовж цього навчального року чи й кількох попередніх навчалась у Вінницькому відділенні Малої Академії наук України, репрезентувала свої доробки на конкурс-захисті наукових робіт.

Учені нашого технічного університету працюють з школярами, які обрали науково-технічний напрямок. У II етапі всеукраїнського конкурсу-захисту таких науково-дослідних робіт взяли участь 34 юних академіки. Вони, як і навчались, представляли свої роботи у п'яти секціях: економіки; фізики; інформатики і програмування; електроніки і приладобудування; астрономії.

Цього року найпопулярнішою виявилась секція інформатики і програмування. У ній було представлено 19 робіт. Але найвищі бали отримували учні, що навчались у секції електроніки і приладобудування. Вони представили досить фундаментальні дослідження — усі їх розробки виконані в пристрої і мають практичне застосування.

Одинадцятикласник Бершавської школи № 3 Андрій Побірський демонстрував придуману ним систему протипожежного сповіщення об'єкта охорони. Його однопіток з **Вінницького технічного ліцею Юрій Виноградов** показував у роботі комп'ютеризовану систему управління роботом-маніпулятором, котрий може дуже прислужитися для виконання робіт в активному середовищі, що шкідливе для здоров'я людини. А учениця **Вінницької школи № 10 Ольга Макарук** розповідала і показувала дію своєї авторської системи теплової терапії бджолосімей.

Вінницька МАН у нашому університеті проводила конкурс-захист робіт уже одинадцять. У квітні 9 школярів, які здобули призові місця у II етапі конкурсу МАН, поїдуть до столиці, аби взяли участь у III-му етапі всеукраїнського конкурсу юних науковців. До речі, усі його переможці отримують право вступати до ВНЗ за співбесідою.

Від першої особи

БОЛОНЬЯ – ХАРКІВ

18 березня 2004 року у Харкові відбулася Всеукраїнська нарада ректорів вищих технічних навчальних закладів «Вища технічна освіта і Болонський процес», на яку 17 березня до Харкова з'їхались 111 ректорів. Одним із членів оргкомітету та робочої групи по підготовці документів цього масштабного заходу був і я. Головою оргкомітету був міністр освіти і науки України Василь Кремень, а його заступниками – голова Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України ректор НТУУ «КПІ» Михайло Згуровський та заступник міністра Михайло Степко.

Оскільки нарада проходила у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут», то, звичайно ж, до складу її оргкомітету увійшов і господар – ректор цього університету Леонід Тованянський.

Крім того, до складу оргкомітету входили також: ректор НУ «Львівська політехніка» Юрій Рудавський, ректор Національного гірничого університету Геннадій Півняк, ректор Одеського національного політехнічного університету Валерій Малахов, ректор ДонНТУ Олександр Мінаєв, ректор КНУТД Олег Волков, ректор НУХТ Анатолій Українець, ректор НАУ Віталій Бабак, відповідальний секретар Асоціації ректорів технічних ВНЗ Богдан Головка, директор департаменту вищої освіти МОН Ярослав Болюбаш, директор НМЦВО МОН Казимір Левківський і директор департаменту координації наукових досліджень ВНЗ МОН України Віктор Свіженко.

17 березня в першій половині дня відбулося засідання оргкомітету, на якому були допрацьовані проекти робочих документів, та ознайомлення з музеєм НТУ «ХПІ» і виставкою наукових досягнень професорсько-викладацького складу університету.

На мене особливе враження справили дві лазерні технологічні установки. Одна по виробуванню складних деталей із однорідних полімерів або їх полімерних моделей для подальшого відливання в металі SLA-5000, а друга по виробуванню складної форми деталей із порошку металів Vanguard HS. Вирощені деталі не потребують подальшої обробки і готові до використання навіть в прецизійних комплексах, таких, як циліндр і блок циліндрів автомобіля.

Установки працюють, реалізуючи програмно задані моделі деталей за допомогою системи об'ємного сканування IS CAN II ла-

зерного променя і рідкого полімеру чи металевого порошку, із яких тонкими шарами вирощують потрібної конфігурації деталі.

Закупила, витративши близько 2 мільйонів доларів США, ці установки для кафедри різання металів НТУ «ХПІ» страхова компанія «Гемма», яка сподівається з часом повернути вкладені гроші, беручи участь у реалізації виготовленої у НТУ «ХПІ» за допомогою цих установок продукції.

Поки що ця компанія несе збитки, оскільки українські підприємства не поспішають замовляти у НТУ «ХПІ» моделі і тим паче деталі, виготовлені на цих установках – їх задовольняють власні технологічні установки, які половину заготовок відправляють у стружку.

Увечері цього ж таки 17 березня учасники наради разом з делегаціями 36 ВНЗ Харкова взяли участь у святі-презентації Харківського вузівського центру, яке відбулося у Харківському академічному театрі опери та балету. Свято розпочалося парадом прапорonoсців ВНЗ на сцені і вітальним словом міністра Василя Кременя, який оголосив також Указ Президента України Леоніда Кучми про надання статусу національного Харківській державній академії комунального господарства і вручив текст Указу ректору ХДАКГ Леоніду Шутенку, який у свою чергу висловив зі сцени слова подяки.

Потім відбувся концерт художньої самодіяльності аматорських колективів ВНЗ Харкова. І завершилось свято фуршетом у традиціях шведського столу, що відбувся тут же в театрі поверхом вище.

А 18 березня нарада під керівництвом Голови оргкомітету, міністра Василя Кременя відпрацювала по повній програмі з 9³⁰ до

16³⁰.

У першій половині дня (з 9³⁰ до 14¹⁰, до обідньої перерви) виступили: міністр Василь Кремень, голова Харківської обласної державної адміністрації Євген Кушнар'єв, секретар комітету з питань освіти і науки Верховної Ради України Володимир Кафарський та голова Північно-Східного наукового центру НАНУ Володимир Семиноженко – з вітальними словами, а також усі 8 основних доповідачів, які виступили з доповідями:

— «Вища технічна освіта і наука України як фактори суспільного розвитку та інтеграції країни у світове співтовариство» — Михайло Степко;

— «Основні завдання вищої технічної освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці» — Михайло Згуровський;

— «Система безперервної освіти на базі дистанційної технології навчання і кредитно-модульної організації навчального про-

цесу» — Леонід ТОВАЖНЯНСЬКИЙ;

— «Кредитно-модульна система організації навчального процесу як необхідна умова інтеграції вищої технічної освіти України у європейський освітній простір» — Юрій Рудавський;

— «Проблеми впровадження стандартів вищої освіти України в контексті вимог Болонської декларації» — Геннадій Півняк;

— «Проблеми вдосконалення переліку напрямів підготовки і спеціальностей та світова практика формування програм вищої освіти» — Віталій Бабак;

— «Вдосконалення системи контролю якості вищої технічної освіти та Болонський процес» — Юрій Якименко;

— «Проблема взаємовідношень вищої освіти з системою праці та Болонський процес» — Борис Мокін.

Усі ці доповіді наводити в часописі немає сенсу, то ж я, як автор публікації, наведу лише текст своєї:

Шановні колеги!

Як уже було відзначено у деяких із попередніх доповідей, однією із шести ключових позицій Болонського процесу є «Забезпечення працевлаштування випускників» [1, 2].

Адаптацію цієї позиції до вітчизняної вищої технічної освіти я розпочну із екскурсу в історію.

Багато із Вас, шановні колеги, як і я, закінчували вузи у 60-і роки минулого сторіччя. Тож Ви пам'ятаєте, що протягом 8-и семестрів підряд ми завоювали теоретичні засади майбутніх інженерних спеціальностей, а після 4-го курсу усі йшли на 8-місячну виробничу практику з обов'язковим працевлаштуванням під час її проходження на тісно корельоване з вибраною спеціальністю оплачуване робоче місце на одному із провідних підприємств галузі в межах усього Радянського Союзу. Працюючи на робочих місцях, обладнаних передовим на той час технологічним устаткуванням, під керівництвом досвідчених інженерів, ми одночасно учились використовувати на практиці отримані у вузівських аудиторіях теоретичні знання і свідомо вибирали собі тему дипломного проекту, для збору матеріалів до якого кожному щотижня надавався один вільний від основної роботи день. Тож по закінченню практики ми поверталися до вузу не лише з реальними темами дипломних проектів та необхідною кількістю матеріалів, але і з умінням працювати на робочому місці, умінням застосовувати теорію на практиці, навичками спілкування із робітниками та начальством, усвідомленням своєї майбутньої ролі на виробництві чи в проектно-конструкторському бюро. Ще до захисту дипломних проектів представники підприємств нас охоче запрошували на посади керівників різних рівнів і, стартуючи після захисту,

уже за тиждень-другий ми вживались у ці посади навіть на тих підприємствах, на територію яких раніше не ступали.

А наслідком такої організації підготовки фахівців у вітчизняних вузах у 60-і роки минулого сторіччя були і створення в числі перших атомної бомби та атомних електростанцій, і насичення оборонного комплексу країни найкращими ракетами, танками, літаками, гелікоптерами та радіолокаційними станціями, керованими на той час також найкращими електронно-обчислювальними комплексами типу «Київ-67», і впровадження першими у виробництво металообробних верстатів з цифровим програмним забезпеченням та роторних конвеєрних ліній, і створення ефективних технологій пошуку та добування із надр корисних копалин, і розробка та впровадження класу найкращих на той час електронно-обчислювальних машин для інженерних розрахунків типу «МІР», скориставшись архітектурою яких західні фірми пізніше сконструювали персональні комп'ютери – список можна продовжувати, але я думаю, що і наведеного досить для підтвердження ефективності існування в той час системи підготовки інженерних кадрів у колішній нашій країні.

Але, на жаль, на початку 70-их років ця система була зламана. І першою, на той час об'єктивною причиною цього зламу стала неспроможність базових підприємств, введення нових технологій на яких досягло насичення, прийняти на 8 місяців на відповідні робочі місця стрімко зростаючу кількість студентів 5-го курсу вузів, що народжувались щороку у той час як гриби після дощу. Внаслідок цього значну частину студентів 5-го курсу на виробничу

практику вузи почали відправляти на підприємства з допотопними технологіями, де інженерні і керівні посади обіймали або випускники технікумів, або ті випускники вузів, до яких при розподілі застосовувався принцип «на тобі небоже, що мені негоже». Працюючи на таких підприємствах, студенти-практиканти не мали змоги ні застосовувати отримані теоретичні знання на практиці, ні освоювати сучасні технології, ні знайомитись з прогресивними методами організації праці, ні збирати пристойний матеріал для дипломних проектів. І оскільки на передові підприємства на практику почали попадати в основному ті студенти, які мали сановитих батьків і, як правило, посередню успішність, а відмінники пішли на примітивні підприємства, то якість випущених вузами інженерних кадрів почала суттєво погіршуватись в цілому по країні.

Другою причиною вищевказаного зламу стала, як це не парадоксально, поява у той період тріщин в «залізній завісі», якою був оточений раніше Радянський Союз. Через ці «тріщини» фахівці різних рівнів, у тому числі і ті, від яких залежала сутність вищої освіти, почали відвідувати західні країни і на місцях вивчати їх досвід у розв'язанні тих чи інших проблем. Побувавши у ряді закордонних вузів і побачивши, що їх навчальні плани не передбачають виробничої практики студентів, що вузи дають лише академічні знання, а дипломованим інженером випускник стає через два-три роки після закінчення вузу, попрацювавши у якості стажиста на підприємстві та виконавши і захистивши у відповідній комісії реальний інженерний проект, наділені владними повноваженнями прихильники реформування вищої інженерної освіти запропонували і вітчизняній вищій освіті піти тим же шляхом. Але у разі скасування виробничої практики студентів, тисячі фахівців, задіяних в її організації на підприємствах, виявилися б безробітними, а тому лунали голоси про те, що практику для студентів у якійсь формі необхідно зберегти. В якості задовольнившого усіх компромісу замість 8-місячної виробничої практики з обов'язковою працею студента-практиканта на конкретному робочому місці була введена система чотирьох практик: «ознайомча» після 1-го курсу, «технологічна» після 3-го, «проектно-конструкторська» після 4-го і «переддипломна» в кінці 5-го. Протяжність усіх цих практик в сумі теж дорівнювала 8 місяцям, але під час проходження жодної з них студент не повинен був працювати на робочому місці. Студенти групами під керівництвом закріплених за ними інженерів підприємства повинні були переходити під час проходження кожної практики від однієї стадії виробничого процесу до іншої в якості спостерігачів. Оскільки студентів-практикантів було багато, вони усім в цехах заважали, то керівники виробничих підрозділів намагались їх якомога швидше позбутись. Тож студенти щодня, покопавши з годину канаву, або прибравши з певної території сміття чи стружку, після цього відправлялись на пляжі або в кінотеатри. А тому усі ці практики фактично перетворились у додаткові канікули, під час яких необхідно було здійснити кілька екскурсій на завод та переписати в

останні дні два десятки сторінок технічної документації для оформлення звіту.

В першій фазі цієї реформи вітчизняної вищої технічної освіти з використанням елементів системи освіти західної був введений також порядок видачі дипломів після трьох років відпрацювання на підприємстві та представлення від його керівництва позитивної фахової характеристики. Але від такого порядку видачі дипломів уже через кілька років відмовились, повернувшись до звичного, оскільки його впровадження в силу неосаяжності території Радянського Союзу і пов'язаних з цим значних часових і фінансових затрат на переїзди з підприємств у вузи спричинило масове невдоволення молодих спеціалістів та кадровий хаос на підприємствах. Але система чотирьох практик, які майже нічим не відрізняються від канікул, особливо після приватизації державних підприємств, яка привела до ліквідації заводських відділів забезпечення студентських практик, залишилась і по-сьогодні, розхолоджуючи і так не вельми переобтяжених себе освоєнням практичних навиків роботи майбутніх інженерів.

Ще однією дуже важливою причиною подальшого зниження ефективності вітчизняної системи вищої технічної освіти стало рішення влади призвати на службу до лав Радянської Армії студентів стаціонару після закінчення другого курсу. Ця практика привела до того, що треті курси в усіх технічних вузах стали формуватись із молодих людей, котрі повернулися із армії, начисто забувши за час служби все, що вони вивчали на перших двох курсах до призову в армію. За таких умов вузи почали продукувати посередніх інженерів, в основній своїй масі не здатних ні обґрунтувати, ні сконструювати, ні навіть ефективно експлуатувати нові прогресивні технології. Заповнивши КБ, НДІ, ПКТІ та партійні і владні структури ці сірі інженери зупинили науково-технічний поступ в країні. Звичайно, такі потужні комплекси як, скажімо, КБ Сухого чи НВО «Південмаш», які поштучно доповнювали свій кадровий потенціал, залишились на плаву і продовжували втілювати в життя, як тепер прийнято називати, інноваційні проекти. Але їх стало замало для формування загального позитивного інноваційного клімату в державі, тим паче, що все, що робилося в цих КБ та НВО було закритим для пересічного інженера.

Тож разом з отриманням нашою державою незалежності ми одночасно отримали у спадок від Радянського Союзу заводи з неконкурентноспроможними технологіями і застарілим обладнанням, яке обслуговувалось інженерами, не здатними покращити його характеристики, та КБ, НДІ і ПКТІ, в відділах і лабораторіях яких майже не було фахівців, здатних до творчого пошуку нових прогресивних рішень. Ось чому сьогодні ми маємо продуктивність праці на наших заводах в десятки разів нижчу ніж на аналогічних заводах західних держав. І саме тому ми сьогодні об'єктивно не можемо бути прийнятими до спільноти європейських держав. Адже увійшовши у цю спільноту ми повинні будемо одночасно закрити усі наші не ефек-

тивні виробництва, перетворившись у країну, яка стане постачальником дешевої робочої сили іноземним фірмам та продукуватиме різного роду слуг і не обмине «чаша сія» і наші технічні вузи, оскільки маючи лабораторну базу на застарілому обладнанні і не маючи змоги посилати студентів на практику з відпрацюванням на робочих місцях на заводи з сучасним обладнанням і прогресивними технологіями, ми неминуче будемо випускати фахівців, не здатних на рівних конкурувати на ринку праці з випускниками вузів інших країн Європейського Союзу, що рано чи пізно приведе до закриття більшості наших вузів. Тож перебудова навчального процесу у наших вузах на засадах Болонської декларації є тією соломинкою, ухопившись за яку зможуть утриматись на європейській освітній поверхні наші технічні вузи, без європеїзації яких ніколи не зможе наша держава досягти такого рівня якості і продуктивності праці, за яких ми не лише зможемо бути прийнятими у європейську спільноту держав, але і зайняти достойне місце у цій спільноті.

Звичайно, у Вас, шановні колеги, постає запитання – а в чому ж секрет того, що західна система вищої технічної освіти, яка у 60-х роках минулого сторіччя була менш ефективною за нашу, нині вирвалася уперед, забезпечивши потужний науково-технічний поступ своїм державам?

А секрет цей має 6 складових. І першою із них, підглянутою у нас в 60-і роки минулого сторіччя західними експертами через «щілини» в «залізній завісі» стала заміна в вузівських лабораторіях макетних установок на діюче промислове обладнання та запровадження практики закріплення теоретичного матеріалу на найсучасніших технологічних установках. Звичайно, західні приватні фірми не погодились надавати робочі місця студентам-практикантам, але уряди західних держав знайшли інший спосіб реалізації цієї ідеї – вони виділили кошти на побудову при аналогах наших спеціальних кафедр лабораторних корпусів, які відрізняються від заводських цехів лише більшою насиченістю сучасного обладнання. Наприклад, лабораторний корпус при Інституті машинобудування Датського технічного університету, розташованого в передмісті Копенгагена Ліндбу, має довжину 150 метрів, ширину –40 і висоту –20 метрів – і весь цей об'єм заповнено найсучаснішим технологічним обладнанням для машинобудування, яке обслуговується високооплачуваним інженерним персоналом і на якому студенти виконують лабораторні роботи при вивченні інженерних дисциплін і проводять наукові дослідження під час написання магістерських та докторських дисертацій. І, що важливо, обладнання у цих вузівських лабораторіях обновлюється в темпі процесу його обновлення на підприємствах. А для заохочення фірм обновлювати встановлене ними ж у вузах обладнання уряди західних країн зменшують їм розміри податків на вартість встановленого обладнання.

Другою складовою вищевказаного секрету різкого підйому західної системи вищої технічної освіти стало матеріальне заохочення у вигляді більшої зарплати

ти тим викладачам вузів, які паралельно працюють консультантами у промислових фірмах, допомагаючи цим фірмам втілювати в життя інноваційні проекти. Така практика надає можливість викладачам на лекціях не лише переказувати підручники, але і одночасно доносити до своїх студентів сутність цих інновацій, що виводить майбутніх інженерів на передній край досягнень у своїй галузі.

В силу обмеженості часу я лише перерахую чотири інші складові секрету – це надання кожному викладачеві вузу щорічних урядових грантів для поїздок на закордонні науково-технічні конференції, на яких можна почерпнути нові ідеї, це широкий міжвузівський обмін студентами і викладачами, який розширює границі впливу потужних наукових шкіл, це переведення 50 % навчального матеріалу на самостійне освоєння студентами за умови, що кожен із них має право у будь-який час у будь-якій точці університету зупинити потрібного йому викладача і отримати від нього повноцінну консультацію, сівши удвох за партою, якими для цих цілей уставлені коридори усіх західних університетів, і це прийом до вузів молодих людей у віці 19 років після закінчення 13-річної середньої школи, тобто у віці, коли вже пройдено етап психологічної нестабільності, характерний для 17-літніх, і коли молода людина уже знає, чого вона хоче в цьому житті.

І все ж, незважаючи на усі ці складові, західноєвропейська система вищої освіти виявилася неконкурентноспроможною у змаганні з північноамериканською. І коли європейці побачили, що діти із багатих сімей із усіх континентів їдуть навчатись виключно лише до США і Канади, а в Західну Європу приїжджають навчатись набагато менше молодих людей і до того ж лише із сімей середнього достатку, то вони забили тривогу і після попередніх консультацій в Парижі і Веймарі у 1999 році у Болоньї прийняли першу офіційну декларацію, яку підписали 29 міністрів вищої освіти країн Європи і яка започаткувала Болонський процес підвищення якості європейської освіти до рівня північноамериканської. Непрямим критерієм порівняння цих освітніх систем може слугувати те, що США виробляють сьогодні 33 % світового ВВП, а усі разом країни Європейського Союзу лише 20 %. Нагадаю тим, хто хоче нового об'єднання України з Росією, що вклад Росії у світовий ВВП складає лише 0,8 % – і це теж є характеристикою неефективності російської, а разом з нею і нашої системи вищої освіти, оскільки і ми, як і вони, ще не встигли відійти від радянських стандартів.

Логічно постає питання — в чому ж секрет переваги північноамериканської системи вищої освіти над європейською?

А в тому, що окрім охарактеризованих вище 6 складових північноамериканська система має ще й сьому, з якою я мав нагоду ознайомитись в деталях одразу у трьох канадських університетах під час відвідин цієї країни на запрошення української діаспори у 1990 році.

Суть цієї сьомої складової, яка в ті роки ще тільки почала набирати силу і на яку не звернули

увагу європейські університети, полягає в тому, що усі студенти багатьох північноамериканських вузів протягом перших трьох курсів бакалаврату наряду з вивченням теоретичних засад обраної інженерної спеціальності освоюють і поглиблюють навички виконання операцій робітничої спеціальності, корельованої з інженерною, а протягом останніх двох курсів уже магістратури освоюють і поглиблюють навички виконання досліджень, удосконалення технологій і генерації нових ідей. Для реалізації такої схеми навчального процесу кожний навчальний рік розбивається не на два семестри, а на три триместри, два із яких проходять в університетських аудиторіях і лабораторіях, а третій в цехах, проектно-конструкторських бюро і науково-дослідних лабораторіях на відповідних робочих місцях з отриманням заробітної плати за виконану роботу. І сьогодні на ринку праці США і Канади випускники інженерії навіть менш іменитих вузів, але працюючих за тритриместровою схемою, виграють конкурси у випускників більш іменитих вузів, якщо ті продовжують працювати за традиційною двосеместровою схемою без оплачуваної кооперації з фірмами і підприємствами.

В 1991 році ще в радянський період очолюваний мною тоді ще Вінницький політехнічний інститут отримав дозвіл міністерства в порядку експерименту і запровадив тритриместрову північноамериканську схему навчального процесу, за робочі триместри на перших трьох курсах в якій відповідальність була покладена на спеціально створений департамент інтеграції навчання з виробництвом, нині перерісший в однойменний інститут, а за магістерську підготовку — на спеціально створений департамент магістратури, нині перерісший в Інститут магістратури, аспірантури та докторантури.

12 років роботи нашого університету за цією північноамериканською схемою показали, що вона дуже ефективно приживається на українській землі, даючи результати кращі від середніх навіть за умови відсутності поки що вищезгаданих перших п'яти складових, притаманних західній освітній системі. Але для того, щоб її запровадити нам довелося шукати резерви часу, і тому одночасно ввели модульно-рейтингову систему контролю знань, завдяки якій екзаменаційні сесії скоротились до 10 днів, і повністю комп'ютеризувати процес дипломного проектування, завдяки чому він скоротився на 4 тижні, оскільки усі дипломники отримали можливість не лише розрахунки виконувати на майже 700 комп'ютерах, але і креслення передоручити десятку плоттерів, і ввести 30-годинне тижневе аудиторне навантаження на студентів, що автоматично викликало суттєве збільшення обсягів їхньої самостійної роботи та необхідність психологічної і професійної перебудови роботи викладачів, і заключити договори з 500 підприємствами України, в тому числі і розміщеними у Києві, Харкові, Львові, Одесі, Дніпропетровську, які погодились брати наших студентів під час робочих триместрів на робочі місця з оплатою, і підібрати викладачів кафедри інтеграції з числа вийшовших на пенсію колишніх директорів заводів або головних інженерів, ще

маючих сили і бажання займатись працевлаштуванням і опікуванням наших студентів під час робочих триместрів, і змусити професуру залучати до виконання наукових досліджень за оплату майбутніх магістрів. Все це треба буде врахувати усім тим вузам, які в рамках Болонського процесу хочуть наслідувати нас у впровадженні північноамериканської схеми навчального процесу. А проте, що такий шлях є перспективним можна судити уже хоча б по тому, що сьогодні наш університет у змозі забезпечити лише 60 % заявок від підприємств по причині того, що ми маємо випускників менше від кількості бажаних їх заповучити.

В якості другого критерію перспективності цієї схеми навчального процесу на шляху до Болоньї можна навести той факт, що ректори німецьких вузів, які кілька років тому приїжджали на зустріч із ректорами українських вузів до Києва на запрошення голови Асоціації ректорів вузів України академіка Скопенка, на завершення двогодинного обговорення, 15 хвилин із якого пішло на мою доповідь про досвід роботи нашого університету по інтеграції і 45 хвилин на мої відповіді на їх запитання, заявили, що вони після повернення додому ставитимуть питання перед депутатами бундестагу про внесення змін до закону про освіту, які дозволили б і їм впроваджувати в навчальний процес нашу схему.

Резюмуючи усе вищевказане, я хочу ще раз акцентувати Вашу увагу, шановні колеги, на тому, що в проекції на ту позицію Болонської декларації, яка була доручена для розкриття мені, ми не зможемо подолати шлях до Європи без масової втрати вузів, і не зможемо забезпечити навіть на українському ринку праці, в разі, якщо він стане частиною європейського, конкурентноспроможності випускників тих наших вузів, що виживуть, якщо не забезпечимо виконання усіх вищевикладених семи складових, забезпечивши перевагу північноамериканській освітній системі, оскільки європейські вузи, ставши на Болонський шлях, уже почали втілення і сьомої — американської складової.

І останнє в проекції на проект нашого рішення — з позицій працевлаштування — не виникне ніякої проблеми від того, що після 1-го етапу навчання ми будемо мати бакалавра інженерії, а після 2-го етапу магістра. Адже в переліку посад ми маємо просто інженера і інженерів 2-ої, 1-ої категорій, старшого інженера, провідного і головного. Тож диплом бакалавра буде давати право займати посаду лише простого інженера, а для зайняття усіх інших інженерних посад потрібен буде диплом магістра.

Дякую за увагу, шановні колеги!

Література.

1). В. С. Журавський, М. З. Згуровський. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. — Київ. «Політехніка» НТУУ «КПІ». 2003. — 200 с.

2). Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна — Болонья — Саламанка — Прага — Берлін)./ Упорядники: Степко М. Ф., Болю-

баш Я. Я., Шинкарук В. Д. та інші. — Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка. 2003. — 56 с.

У кулуарах і під час обідньої перерви кілька ректорів підійшли до мене і відзначили, що моя доповідь була найбільш жорсткою стосовно вітчизняної системи вищої технічної освіти, але одночасно в ній було запропоновано і конкретний шлях виходу її із кризи, йдучи яким ми будемо не доганяти

західні ВНЗ, а спрацюємо на випередження.

Під час перерви з 12⁰⁰ до 12³⁰ Василь Кремень, Михайло Згуровський та Леонід Товажнянський в присутності усіх інших ректорів і від їх імені підписали «Звернення учасників Всеукраїнської наради ректорів вищих технічних навчальних закладів «Вища технічна освіта України і Болонський процес» — текст його подаю без купюр:

**ЗВЕРНЕННЯ
УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАРАДИ
РЕКТОРІВ ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
«ВИЩА ТЕХНІЧНА ОСВІТА УКРАЇНИ І БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС»**

м. Харків, 17-18 березня 2004 року

Запорукою соціально-економічних і науково-технічних досягнень нашої держави, вагомим чинником входження України до міжнародної спільноти є національна освіта, модернізація якої здійснюється у контексті європейської інтеграції з орієнтацією на головні цінності світової цивілізації.

Ми, учасники наради 111 вищих технічних навчальних закладів освіти України, що відбувається в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут», схвалюючи концептуальні засади розвитку вищої технічної освіти України,

реалізуючи стратегію Європейського вибору України в економічному та соціальному розвитку у XXI столітті,

підтверджуючи свою прихильність фундаментальним принципам, проголошеним у Magna Charta Universitatum,

підтримуючи діяльність Міністерства освіти і науки України щодо реалізації завдань Національної доктрини розвитку освіти, виконання Указу Президента України від 17.02.2004 року «Про заходи щодо вдосконалення системи вищої освіти України» та інтеграції вітчизняної системи освіти і науки в Європейський простір,

враховуючи потужний науково-педагогічний потенціал та глибокі традиції вітчизняної системи вищої технічної освіти, зростання ролі університетів у процесах суспільного розвитку,

усвідомлюючи свою велику відповідальність за майбутнє вітчизняної освіти і науки, яка є основою інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку,

наголошуючи на важливості приєднання України до Болонського процесу,

закликаємо університетське співтовариство, законодавців і урядовців України:

• до глибокого осмислення основоположних ідей Великої хартії університетів — Magna Charta Universitatum — з тим, щоб фундаментальні принципи, проголошені у цьому документі, стали основою діяльності всієї системи вищої освіти України;

• до усвідомлення важливості для нашої держави входження до Болонського процесу з тим, щоб кожний член університетського співтовариства зробив все від нього залежне для досягнення цієї мети.

На університетах України лежить відповідальність за те, щоб вітчизняна освіта примножувала свої здобутки, стверджувала свій високий науково-педа-

гогічний рівень, а випускники були захищеними і мобільними на ринку праці та повноправними учасниками процесу розширення єдиної Європи.

Рух до Болонського процесу шляхом втілення його положень — важливе завдання вітчизняної системи вищої освіти України, що має сприяти розвитку української держави та підвищення її конкурентоспроможності в європейському і світовому співтоваристві.

За дорученням учасників Всеукраїнської наради ректорів вищих технічних навчальних закладів України

Міністр освіти і науки України В. Г. Кремень

Ректор Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», голова Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України М. З. Згуровський

Ректор Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Л. Л. Товажнянський

Потім вони дали прес-конференцію для засобів масової інформації із Києва та Харкова.

Після обідньої перерви, під час якої нас усіх смачно нагодували в їдальні НТУ «ХПІ», в обговоренні доповідей основної програми протягом години з 5-хвилинними доповідями виступили ще ряд ректорів, серед яких звичайно слід відзначити ректора ОНПУ Валерія Малахова та ректора НТУ «ХАІ» В. С. Кривцова, а також два харківських директори крупних підприємств НВО ФЕД та НВО «Південкабель».

Із виступів директорів я зробив висновок, що їх усе в підготовці інженерів в харківських ВНЗ задовольняє. Залишилось лише незрозумілим, чому Харківський танковий завод імені Малишева щороку мені замовляє до 100 студентів на робочі триместри, а студентів харківських ВНЗ неохоче пускають на практику навіть у вигляді екскурсій.

У виступі Валерія Малахова запам'ятався протест проти пропозиції введення бакалавра інженерії та магістра інженерії і виключення спеціаліста. Але навряд чи його протест щось змінить, оскільки і на Заході навіть німецькі ВНЗ переходять на випуск інженерів саме за цими двома градаціями, і всі, хто виступав із основними доповідями підтримали пропозицію міністерства про перехід від триступеневої системи підготовки кадрів за схемою: бакалавр, спеціаліст, магістр – до загальноприйнятої в країнах

Заходу двоступеневої системи за схемою: бакалавр, магістр.

І саме такі зміни до Закону про вищу освіту за підтримки нашої наради вноситиме до Верховної Ради України наше міністерство.

Після завершення обговорення ми прийняли два документи:

1) Концептуальні засади розвитку вищої технічної освіти України в контексті Болонського процесу.

2) Рішення Всеукраїнської наради ректорів вищих технічних навчальних закладів «Вища технічна освіта і Болонський процес».

Цими документами ми визначились із шляхами входження в Європейську освітню систему і конкретизували, що треба зробити в першу і другу черги для того, щоб привести у відповідність з європейськими стандартами нашу вищу технічну освіту – тут і кредитно-модульна система, і система ECTS взаємного визнання кредитів та їх оцінок, і система ENQA оцінки якості навчального процесу, і система ENIC/NARIC взаємного визнання дипломів, і умови забезпечення мобільності учасників навчально-виховного процесу між університетами різних країн, і умови забезпечення автономії вищих навчальних закладів, які сьогодні в Україні не відповідають європейським вимогам, згідно яких діяльність університетів має бути незалежною від будь-якої політичної та економічної влади.

Домовились ми також, що підтримувати- мемо пропозицію визнавати наших кандидатів наук відповідаючими третьому освітньому ступеню Заходу – доктору філософії (PHD) з конкретних наук – до речі, це стосовно іноземних аспірантів ми робимо уже багато років.

Хоча і в цьому питанні нам треба буде ще немало попрацювати для узгодження вітчизняної та західної систем освіти. Адже на Заході ступінь доктора філософії отримують за схемою (3-5-8), тобто не менше, ніж три роки навчання в бакалавраті, не менше, ніж два роки після бакалаврату навчання в магістратурі, і не менше, ніж три роки після магістратури навчання в докторантурі (аналог нашої аспірантури). І без навчання в аспірантурі з виконанням досить розгалуженого за кількістю дисциплін навчального плану ніхто не має права захищати дисертацію для отримання ступеня доктора філософії (з будь-яких наук).

У нас же, по-перше, аспірантура в науково-дослідних інститутах не має освітньої компоненти, а по-друге, ступінь кандидата наук можна отримати і не навчаючись в аспірантурі, а лише склавши три іспити кандидатського мінімуму (спеціальність, філософія та іноземна мова) та захистивши дисертацію.

Слід відзначити, що дисертація західного доктора філософії є простішою від нашої кандидатської. Я сам займався порівнянням у різних західних університетах Європи та Канади.

Для успішного захисту дисертації доктора філософії достатньо висунути якусь нову ідею і довести, що вона не суперечить існуючим науковим концепціям.

Не треба ні доводити, що з її допомогою задача розв'язується ефективніше, і не вимагається впровадження результатів розробки в практику.

А ці дві компоненти є обов'язковими для наших кандидатських дисертацій. І саме перешкодами на шляху впровадження результатів пояснюється в першу чергу високий процент незахищених дисертацій аспірантами в момент завершення ними навчання в аспірантурі.

Тож, не виключено, що нам доведеться дещо знижувати вимоги до кандидатських дисертацій.

Стосовно ж наших докторів наук, то на них умови Болонської декларації не розповсюджуються. Тому ми можемо і надалі за-

лишати цей ступінь з захистом другої дисертації уже кандидатами наук (чи докторами філософії з якихось наук).

Слід зазначити, що в багатьох університетах на Заході має місце ступінь доктора наук, але вона присуджується там не після захисту другої дисертації по конкретній проблемі, а за сукупністю наукових праць, не обов'язково зв'язаних однією конкретною проблемою.

Мені західний підхід до присудження ступеня доктора наук більше подобається, оскільки він не вимагає продовжувати дослідження і публікацію наукових праць, аби набрати їх достатню кількість для докторської дисертації у випадку, коли бачиш, що актуальність твоя докторська проблематика уже втратила, і не перекреслюються твої результати, якщо хтось тебе на якомусь етапі досліджень випередив і захистив по твоїй проблемі докторську дисертацію трохи раніше.

У нас роками деякі учені продовжують розробляти проблеми, актуальність яких втрачена, аби задовольнити кількісні вимоги, що висуюються до докторських дисертацій, ігноруючи перспективніші теми, що не вписуються в концепцію докторської проблематики.

Західний же підхід до присудження ступеня доктора наук (хабілітованого доктора) дозволяє найталановитішим ученим усе життя займатись розв'язанням виключно актуальних наукових проблем, швидко та безболісно переключатись з однієї проблеми на іншу.

На завершення розповіді про поїздку до Харкова, кілька вражень, непов'язаних із самою нарадою.

28 лютого я побував в Одесі на підсумковій виїзній колегії Міністерства освіти і науки, тож враження від Одеси ще досить свіжі.

Дороги, вулиці в Харкові суттєво в кращому стані, ніж в Одесі. А от автомобілів у Одесі, на мій погляд, принаймні, вдвічі більше, ніж у Харкові.

В Одесі нашому мікроавтобусу було важко проїхати вулицями з раннього ранку до пізнього вечора. У Харкові навіть у «часпик» автомобілів на вулицях суттєво менше, а в 22⁰⁰ є вулиці, на яких автомобілів взагалі не видно.

За кількістю ВНЗ і студентів у них Харків удвічі перевищує Одесу, і, думаю, що не поступається Києву.

Як і в одеських ВНЗ, навчальний процес у харківських також в основному здійснюється російською мовою, хоча керівники харківських ВНЗ, як і одеських, вільно володіють українською мовою.

Усі харківські ВНЗ технічного профілю займаються демпінгом при запрошенні до себе на навчання іноземців. У 1993 році на нараді проректорів з міжнародних зв'язків, яку проводило тоді ще Міністерство освіти в КПП, було домовлено, що жоден ВНЗ в Україні не прийматиме на навчання іноземців менше, ніж за \$1200 в рік, але харків'яни проігнорували це рішення й ігнорують його і сьогодні, вимагаючи від іноземців за навчання від \$800 до \$1100 в рік.

Тож, щороку після закінчення підготовчого відділення при нашому університеті, або ж після закінчення першого курсу іноземні студенти десятками переводяться з нашого університету до харківських на аналогічні спеціальності, мотивуючи це одним і тим же – там від них вимагають за навчання на \$300-400 менше, ніж ми. А ми дотримуємось домовленостей і приймаємо на навчання лише за \$1200.

Коли заступник міністра Михайло Степко в своїй доповіді похвалив харківські ВНЗ за те, що в них навчається багато іноземців, я передав до Президії наради письмове запитання стосовно того, що харків'яни займаються демпінгом, і як ставиться міністерство до того, що такий демпінг, створюючи певний вигравш харківським ВНЗ, наносить шкоду Україні в цілому приблизно на \$400 в рік по кожному іноземному студенту.

Я бачив, що з моїм запитанням ознайомився не лише Михайло Степко, але і міністр Василь Кремень. Але питання не було озвучено, що можна зрозуміти – міністр не хотів псувати настрої господарям, які добре підготували нараду і заслужували за це виключно на позитивні емоції.

Але, прощаючись, я все-таки нагадав заступнику міністра Михайлу Степку, що проблема є, і треба або примусити харківські ВНЗ дотримуватись домовленостей, або заборонити їм давати згоду на перевід до них з інших ВНЗ іноземних студентів, які в цих ВНЗ підписали контракти на більші розміри оплати за навчання.

Михайло Степко пообіцяв підняти цю проблему в міністерстві.

Усім учасникам нашої наради у Харкові було роздано навчально-методичний

посібник «Концепція формування гуманітарно-технічної еліти в НТУ «ХПІ» та шляхи її реалізації», авторами якого є Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, О. Г. РОМАНОВСЬКИЙ та О. С. ПОНОМАРЬОВ. Посібник видано у 2004 році по матеріалам авторів, опублікованих у різних періодичних виданнях в період з 2001 по 2003 роки. Але в доповіді ректора НТУ «ХПІ» Леоніда ТОВАЖНЯНСЬКОГО на нараді прозвучало, що концепція гуманізації та гуманітаризації вищої технічної освіти ними в ХПІ була розроблена вперше в Україні в 1993 році.

Від почутого мені стало гірко. Адже вперше концепція гуманізації та гуманітаризації вищої технічної освіти в Україні була розроблена і втілена в життя у нашому ВНЗ Тамарою Болеславівною Буяльською ще в 1990 році. Тоді ж на конференціях і в нас, і в інших ВНЗ Тамара Болеславівна цю концепцію оприлюднила і в тезах опублікувала. Але переймаючись в основному втіленням у життя положень своєї концепції, вона відклала «на потім» публікацію нарбок у вигляді монографії чи серії посібників, тож тепер доводиться вислуховувати заяви про «першість» від людей, які ці розробки зробили аж ніяк не першими.

І на завершення розповіді про поїздку до Харкова хочу відзначити, що сьогодні потяги «Трускавець — Харків» та «Харків — Івано-Франківськ», якими я їхав із Вінниці до Харкова і повертався назад до Вінниці, виглядають набагато краще, ніж 5 років тому, коли я ними добирався до того ж Харкова на підсумкове виїзне засідання колегії міністерства. А це ще раз підтверджує, що Кірпи є добрим міністром транспорту, здатним забезпечити ефективну роботу свого відомства.

І для розрядки після серйозної розмови: на заключному фуршеті, коли треба було виголошувати тости, я свій тост виголосив так: «Сьогодні видатний український футболіст Андрій Шевченко, граючи в італійському чемпіонаті з Болоньєю, нав'язує їй свою гру і змушує поважати його. Тож, давайте і ми всі зробимо так, щоб і в освіті Болонья, а з нею і Європа в цілому приймала наші умови і поважала Україну не менше, ніж Італія поважає Андрія Шевченка».

Борис Мокін,
ректор ВНТУ, доктор технічних наук, професор,
академік АПНУ

Конференція

ГУМАНІТАРНІ ІНТЕРЕСИ СТУДЕНТІВ У КОЛІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ

Щорічні науково-технічні конференції професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів, що проводяться у нашому університеті, поєднують у науково-дослідницькому просторі вчених різних поколінь і фахових спрямувань.

Як на мене, то однією з характерних особливостей наших конференцій є те, що перший тиждень роботи традиційно присвячується гуманітарним проблемам. Проведення науково-просвітницької гуманітарної конференції у межах науково-технічної конференції в нашому університеті є не тільки ознакою часу, але і свідченням про збереження тих високих традицій університетської освіти, яка завжди була епіцентром культуротворчих і цивілізаційних процесів. Світоглядна і культуроантропологічна проблематика була і залишається головною науковою тенденцією осмислення соціальної дійсності у всіх її проявах і аспектах.

Цьогорічна XXXIII науково-технічна конференція професорсько-викладацького складу, співробітників і студентів також розпочалася з гуманітарної конференції, яка проходила 9-11 березня.

У перший день роботи відбулося пленарне засідання, присвячене 190-річчю Тараса Шевченка. Були представлені доповіді з усіх гуманітарних секцій (по одній з кожної). Наступні два дні працювали згідно тематичного напрямку секції філософії, політології, права, українознавства, культурології, педагогіки, психології, соціології, фізичного виховання та спортивного менеджменту, мовознавства, технічного перекладу, іноземних мов.

Загалом на конференції протягом трьох днів було представлено 254 доповіді. Дослідницький інтерес студентів нашого ВНЗ до широкого кола гуманітарних проблем свідчить про те, що завдяки впровадженню в нашому університеті ідей гуманізації технічної освіти все більше майбутніх фахівців починають розуміти термін «культура» не як обтяжливий набір норм і регламентів, а як великий інформаційний мегапростір, як універсум смислів, як специфічну функцію і модальність людського буття.

Саме тому, що одним із історичних завдань культури є безперервна важка робота з удосконалення механізмів людських зв'язків і стосунків, інтерес до гуманітарної проблематики у студентів нашого університету є не тільки сталим, але і таким, що постійно зростає.

Переконана в тому, що науковий інтерес студентів до філософських, соціологічних, правових, психологічних, мистецтвознавчих, мовних проблем, тощо, не тільки долає межі вузької спеціалізації, але надає нової якості професійним знанням, поглиблює фахову підготовку.

Приклади з життя видатних учених, науковців, людей творчої праці, професіоналів і майстрів різних сфер людської діяльності свідчать про те, що людині притаманно обмежувати себе колом завдань, які необхідно вирішити, але джерела, з яких людина здобуває інформацію і черпає натхнення для розв'язання проблем, не мають меж.

Пленарне засідання розпочалося зі Слова про Тараса Шевченка, яке проголосив доцент кафедри КМД, лауреат літературної премії ім. О. Білецького, член Національної спілки письменників України Михайло Стрельбицький. А завершилось цікавою доповіддю студентки групи ОТЗ-01 Олени Владимирової «Кобзарі як носії високої моральності та духовні наставники українського народу» (науковий керівник — ст. викладач кафедри українознавства Світлана Волочай).

Бурхливе обговорення на пленарному засіданні викликала доповідь студента групи ЕЗ-02 Андрія Шведюка «Культура та безкультур'я українського телебачення» (науковий керівник — доцент кафедри КМД Леонід Філонов). Головний акцент доповіді був зроблений на проблемах мовлення в Україні. В обговоренні взяли участь як студенти, так і викладачі. Андрій виступив також на секційному засіданні з доповіддю «Психологія комп'ютерних ігор та кіберзалежність». На пленарному з цікавою доповіддю виступила доцент кафедри філософії ВНТУ, директор Вінницького обласного центру ґендерної освіти Ірина Головашенко — «Перспективи ґендерної освіти в сучасному українському суспільстві».

На жаль, немає змоги розказати про найкращі доповіді, з якими наші студенти виступили на секційних засіданнях, їх понад 30. Але хочеться подякувати усім учасникам конференції, особливо тим, чиї доповіді визнані на секціях найкращими і будуть опубліковані у збірнику тез XXXIII науково-технічної конференції.

Варто зауважити, що певна частина студентів (можливо, навіть значна) бере участь у роботі як гуманітарних, так і технічних секцій нашої конференції. Ця інтелектуальна тенденція співставлення або поєднання різних проблемних просторів віддзеркалює оптимальні шляхи подальшого розвитку людства.

Намагання знайти рівновагу між гуманітарним і технічним знанням спільне для науковців усієї Земної Кулі.

Один із творців квантової механіки, лауреат Нобелівської премії, всесвітньовідомий фізик-теоретик Вернер Гейзенберг на початку 50-х років писав, що істинним є те універсальне твердження, що впродовж усієї історії людської думки найбільш плідні відкриття виникають на перехрестях двох різних систем мислення.

Тому, якщо перехрещуються у свідомості наших студентів різні знання, різні підходи в процесі пізнання світу, то від цього можна очікувати народження нових знань, нових ідей.

Тамара Буяльська,
проректор ВНТУ з виховної роботи та наукової роботи у галузі гуманітарних наук, завідувач кафедри культури, мистецтва і дизайну ВНТУ

До 190-річчя Шевченка

КОБЗАРЕВІ ВКЛОНЯЄТЬСЯ УКРАЇНА

У Шевченковому «Кобзарі» є все: історія багатостраждального українського народу, його гнів та біль, відчай і радість, ненависть і любов. У Шевченкових творах я виділила б дві лінії: людську та святую. Перша лінія узагальнює всі земні справи та діяння, а друга — такі загальнолюдські цінності, як дружба, кохання, вірність. Тож, на мою думку, усі вищі людські почуття є святими.

Але кожна людина слова Кобзаря сприймає по-своєму. Нещодавно я взяла участь в університетському конкурсі «Моє відкриття Шевченкової поезії». Хочу відзначити проникливе читання шевченкового слова студентом Інституту радіотехніки, зв'язку та приладобудування нашого університету Сергієм Білохатнюком. Він сам відчув велич та силу Кобзаревово-

го слова, і допомагає в тому іншим. На жаль, дехто з нас, українців, як пише кандидат філологічних наук, доцент кафедри КМД Михайло

Стрельбицький у своїй чудовій статті «Триєдність Шевчекового тексту», так і не зміг «ввійти в відчинені поезією Шевченка двері і наблизитись до перлів українських речей».

Найкраща шана для поета — це читати його вірші. Думати над ними. Шевченкове слово — то істина.

*Валентина КОЩУК,
першокурсниця ІНРТЗП (група РТ-03)*

Освіта за кордоном

НАВЧАЙТЕСЬ БЕЗКОШТОВНО

З кожним роком збільшується кількість фахівців, які підвищили свою професійну майстерність, навчаючись не лише у вітчизняних ВНЗ. Знаючи іноземну мову і доклавши трохи наполегливості, можна отримати той чи інший грант на навчання чи стажування за кордоном.

Такі програми давно відомі в багатьох країнах. А в Україні лише починають завойовувати популярність. Наші співвітчизники тепер також мають можливість підвищити свій професійний рівень у престижних університетах світу. До того ж безкоштовно, оскільки організатори програм опікуються вирішенням всіх фінансових питань. Тому для учасників програм таких як, наприклад, **Fulbright Graduate Program** за підтримки представників Програми наукових обмінів ім. Фулбрайта в Україні та **European Studies**, яка адмініструється Європейським університетом «Віадрина» (м. Франкфурт-на-Одері), основними вимогами є лише належне виконання всіх інструкцій та добрі знання іноземної мови.

У рамках програми ім. Фулбрайта оголошено щорічний конкурс на отримання стипендій для навчання на магістерському рівні в університетах США упродовж двох років або стажування в університеті впродовж одного року. Кандидати на здобуття стипендії повинні мати закінчену вищу освіту, диплом фахівця або ступінь бакалавра (у конкурсі можуть брати участь студенти 4-5-х курсів). Остінний день подання анкет — 16 травня 2004 року.

Крім того, є ще дві програми, які можуть зацікавити також і викладачів:

Fulbright Scholar Program. Гранти на проведен-

ня наукових досліджень або читання лекцій в університетах США. Ті, хто бажають взяти участь у конкурсі, повинні мати ступінь кандидата або доктора наук (чи еквівалентний досвід). Анкети приймають до 31 жовтня 2004 року.

Junior Faculty Development Program (JFDP).

Програма стажування молодих викладачів вищих навчальних закладів. Конкурсанти повинні мати щонайменше 2 роки професійного досвіду роботи викладачем або адміністратором у ВНЗ. Анкети приймають до 28 листопада 2004 року.

Для студентів, які мають хороші знання з німецької мови та навчаються за спеціальностями — юриспруденція, економіка, культура, є можливість отримати стипендію для однорічного навчання за програмою **European Studies**. Після закінчення навчання видається сертифікат. Передумови для подачі заявки — рівень бакалавра з однієї із наведених спеціальностей та дуже добрі знання німецької мови. Кінцевий термін прийому заявок — 31 березня 2004 р.

За додатковою інформацією прохання звертатись до Інформаційно-консультаційного центру «Освіта за кордоном», який розташований в аудиторії 2157.

Тут ви можете також отримати консультації щодо заповнення анкет та складання стандартизованих тестів з іноземної мови (TOEFL, GRE, IELTS, DSH).

*Галина Абрамович,
керівник центру «Освіта за кордоном», старший
викладач кафедри іноземних мов*

Подяка

Вінницька міська громадська організація допомоги дітям-інвалідам з інтелектуальною недостатністю «Надія» висловлює щирю подяку ректору Вінницького національного технічного університету Борису Івановичу Мокіну за підтримку, розуміння проблем дітей з особливими потребами та надання практичної допомоги в їх вирішенні.

Голова правління ВМГО «Надія»

Л. Данелян

Молодь нашого університету з ініціативи студентського профкому і за підтримки ректора ВНТУ та профкому співробітників нашого університету допомагають не лише «Надії». Уже кілька років як надають шефську допомогу Плисківському будинку-інтернату, що в Погребищенському районі, і Староприлуцькій школі-інтернату (Липовецький район). Зараз напередодні Великодня знову готуються до добродійної акції «Подаруй дитині посмішку». У студентському профкомі (кімната 218 головного навчального корпусу) з 10 березня по 10 квітня збирають кошти і речі для великодніх подарунків мешканцям сиротинців. Книжки, іграшки, уживаний одяг, взуття, з якого виростили ваші діти, ще можуть послугувати обділеним батьківською турботою дітлахам.

Їхатимуть студенти в будинки-інтернати не лише з подарунками, а й як завжди з концертом. Власне поїздки плануються у Світлий Тиждень — 14 і 15 квітня. Якщо маєте бажання безпосередньо поспілкуватися з цими дітками (а увага їм потрібна більш, ніж будь-кому з нас), можете приєднатися до профкомівського десанту.

Перспективи розвитку

ЦЕНТР ПОЧИНЕ З МІНІ-МІЄТИ

7 березня у нашому університеті відкрито Вінницький обласний Центр ґендерної освіти.

У події взяли участь керівник Програми Рівних Можливостей ПРООН Лариса Кобелянська, координатор по зв'язках із регіонами Ірина Ігнатова, керівник ґендерних програм представництв ООН у Східній Європі Хелен Петроззола, начальник управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації Тетяна Степаненко. Були присутні і представники гуманітарних кафедр не лише ВНТУ, а й інших ВНЗ міста — вінницьких педагогічного і медичного університетів, ВІ КНТЕУ.

— Обласний Центр ґендерної освіти відкрито саме у ВНТУ не випадково, — розповідає його директор, кандидат філософських наук, доцент нашого університету Ірина Головащенко. — На кафедрі філософії ВНТУ з 2001 року ведеться активна наукова робота з цього напрямку. Викладачі-гуманітарії усіх ВНЗ Вінниці об'єдналися навколо наших науковців. Окрім того на кафедрі філософії ВНТУ виконується

єдина в Україні держбюджетна тема з ґендерної проблематики.

Офіс ВОЦГО розмістився на першому поверсі головного навчального корпусу університету. Необхідну для роботи оргтехніку, інше обладнання надано ООН.

Центр вбере у себе лабораторію ґендерних досліджень, що працює нині при кафедрі філософії ВНТУ. Тут вчені вестимуть науковий пошук, займатимуться просвітницькою і видавничою діяльністю. Принагідно нагадаємо, що у Вінницькому національному технічному університеті уже кілька років виходить у світ журнал «Сентенції» (наукові праці Спільки дослідників модерної філософії (Паскалівського товариства).

Міні-мета Центру — сформувати в регіоні мережу викладачів-спеціалістів з ґендерної проблематики.

20 березня — 60 років звільнення Вінниці

ПАМ'ЯТАЙМО ЇХ ГЕРОЇЗМ

10 липня 1941 року німецько-фашистські війська підійшли до Вінниці. Після окупації місто та північні райони області були включені до генерального округу «Волинь» рейхскомісаріату «Україна».

Восени 1941 року у П'ятничанському лісі було розстріляно 10 тис. вінничан, через кілька місяців — ще 15 тис. Загалом за період окупації Вінниця втратила понад 100.000 населення.

Підпілля в місті зародилося ще в перший місяць окупації, а на кінець 1941 р. тут діяло 17 підпільних організацій і груп. Найчисельнішою і найактивнішою була організація, яку очолював Іван Васильович Бевз. Діяли також молодіжні та навіть дитячі підпільні організації.

У перших числах березня 1944 року війська трьох Українських фронтів перейшли в загальний наступ. На ділянці від Луцька до Іллінців ворожу оборону тримали 4-а і 1-а танкові армії, що склалися з 26 дивізій. Поблизу Вінниці були сконцентровані значні сили ворога. Тут знаходилися 340-а німецька дивізія генерала Ейріга та 18-а артилерійська дивізія, що прибула з Франції і вперше з'явилася на Східному фронті, інші частини.

Гітлерівці одержали наказ не відступати і будь-що утримати лінію оборони поблизу Вінниці. Але війська 1-го Українського фронту, що перейшли в наступ на захід і південний схід від Козятина, 9 березня 1944 року визволили від ворога районний центр Вінницької області Уланів та понад 40 інших населених пунктів. А 10 березня і Хмільник. 11 березня 1944 року після 40-хвилинної артилерійської підготовки війська цього ж фронту прорвали лінію ворожої оборони на ділянці Липовець — Іллінці і розгорнули наступ у Вінницькому напрямку. Вперті бої розгорнулися на шосе Вінниця — Липовець. Наступали на Вінницю

частини 38-ї армії під командуванням генерал-полковника К. С. Москаленка у взаємодії з військами 18-ї армії, яка наступала з півночі в напрямку на Літин.

15 березня 1944 р., ламаючи впертий опір ворога, війська 38-ї армії підійшли до околиць Вінниці з трьох боків. Бійці та офіцери 211-ї стрілецької дивізії навальним ударом увірвалися в південну частину міста і вийшли до Південного Бугу. Відступаючи, гітлерівці висадили в повітря міст через річку. 70-а гвардійська стрілецька дивізія оволоділа с. Малі Хутори і зайняла залізничну станцію Вінниця. 241-а стрілецька дивізія, звільнивши село Тяжилів, зав'язала бій на схід від суперфосфатного заводу. Поблизу Слободи П'ятничанської наступала 183-а стрілецька дивізія. Вперті бої розгорілися в східній частині міста. До 12 години дня 17 березня район Забужжя був повністю очищений від ворога. Німецько-фашистські війська змушені були відступити на правий берег Бугу на задалегідь підготовлений рубіж оборони. Ворог сподівався тривалий час тримати в своїх руках центральну частину міста.

На північ від Вінниці поблизу села Лаврівки до Південного Бугу підійшли частини 305-ї стрілецької дивізії. На світанку 16 березня підрозділи цієї дивізії форсували Буг у двох місцях і закріпилися на його західному березі. Ворог чинив опір, часто переходив у контратаки. Розширивши плацдарм, радянські війська протягом двох днів оволоділи рядом населених пунктів на північ від Вінниці. 18 березня вони підійшли до північно-західних околиць міста і зав'язали бої. Гітлерівці тримали тут значні сили.

Одразу ж після очищення від ворога Забужжя війська 241, 211 та 70 гвардійських дивізій, що вели бої за визволення Вінниці, не затримуючись, рушили у на-

ступ у південно-західному напрямку. Завдання розгромити ворога в центральній частині міста і остаточно визволити його було покладено на частини 183-ї стрілецької дивізії, яка розташовувалася вздовж східного берега Південного Бугу. 19 березня 1944 року після впертих боїв за переправи, що тривали цілу ніч, підрозділи цієї дивізії форсували Буг одночасно поблизу П'ятничан і Садок. Місто в цей час було охоплене пожежами: відступаючи, гітлерівці підпалили багато житлових будинків, культурно-побутових та культурно-освітніх закладів.

20 березня 1944 року Вінницю повністю визволили від ворога. Майже весь гарнізон німецько-фашистських військ було знищено.

У боях за визволення Вінниці радянські війська виявили справжній героїзм і відвагу. Бронєбійник Онуфрій Войцехівський вступив у єдиноборство з німецькими танками і вийшов переможцем. Влучними пострілами він підпалив головний танк, який вийшов з засади, а решта повернула назад. Бійці Кухенко, Григоріаді та інші, що першими увірвалися у Вінницю, по уламках підірваного мосту перебралися на правий берег Південного Бугу і забезпечили переправу всього підрозділу.

Визволяючи Вінницю, відзначилися льотчики авіаційних з'єднань генералів С. Я. Красовського і М. П. Каманіна. Незважаючи на те, що навколо міста було сконцентровано багато зенітної артилерії, ворожих винищувачів та був сильний зенітний вогонь, вони успішно бомбардували опорні пункти ворога. Хоробро воював у повітряних боях над містом підрозділ вінничанина, Героя Радянського Союзу, капітана І. Л. Могильчака.

Світлана Богачук, ІС-03, ІНІТКІ

«Коли зі згарища брудного визирає останець щастя, — ось де правда світу»

Розумна і дотепна, на однім подиху писана, Сергієва «Автобіографія» зводить до мінімуму моє напутнє слово цій публікації. Акцентую лише, що: 1) маємо, нарешті, першого дебютанта від ІНРТЗП; 2) дебют цей відбувається у 190-ту річницю Тараса Шевченка, що має дебютанта не тільки радувати, а й до особливої відповідальності схилати. Про інше: у Сергія добре розвинута уява й те, що називається інстинкт поета. Принаймні слово у контексті він відчуває непогано, іншого разу ставить його відважно — в добрім сенсі волонтаристично. Літературна наука, виучка, вірю, не забаряться. Щоправда, коли б говорити про своєрідність особистості нашого автора, то довелось б визнати, що в тріаді емоції — інтелект — воля третій компонент у нього відчутно поступається двом першим. Отож, цілеспрямовано працювати над посиленням вольового начала — як у житті, так і в творчості — побажаємо Білохатнюкові при цій щасливій нагоді.

Автобіографія

Чародився я, Білохатнюк Сергій, першокурсник ІНРТЗП (група РТ-03), 1986 року у Вінниці. Але рід мій з козацького села Сапіжанка Шаргородського району. Обидва діди мої з цього села! Тож, пишався власним українством не лише культурним, а й етнічним і генетичним. Хай це звучить тривіально, але скажу: я люблю свою Подільську землю! І немає в житті моєму жаданішого, ніж той обрій, що розкидається за рідною, низенькою хатою...

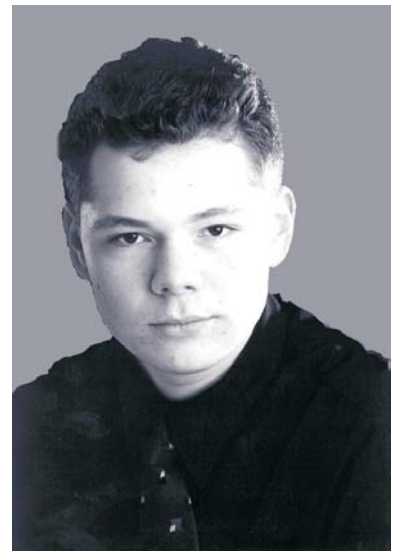
Поля... поля...

Спровадивши дитинство, пішов я до школи-лицею №7. У старших класах навчався за економічним профілем. І вже широко та рівно простелялася мені дорога до Вінницького торгівельно-економічного... Але саянула ясна думка в голові, і документи на вступ я подав єдино до «політехнічного». «Чому» — питали мене. «Хочу мати в житті справу до рук, а не до наукавників!» — відповідав я.

З природознавця ще можна зробити гуманітарія, а навпаки — аж ніяк! На довершення скажу, що вважаю за подвиг те, що з власне гуманітарною базою я спромігся пробитися до технічного ВНЗ!

Вподобання у моєму житті дуже чітко окреслені: я люблю істинне та витончене, а найбільше ненавиджу масову культуру та її еволюційний ступінь — попс.

Власне, мої смаки у музиці визначаються не жанровими критеріями, а суто естетичними. Люблю поезію, але прийшов я до поезії через власну, а не навпаки. Схиливаюся перед майстрами реалістичної прози: Лондон, Хемінгуей, Станіслав Лем. Як жанр люблю фантастику. Захоплююся філософією без меж: від Монтеня до Лао Цзи, від Платона до Ніцше.

* * *

Полиш чудові крила, моя птахо,
Змінй на мене осяйну блакить,
Віддай безкрай, візьми стіну під дахом,
На землю йди, забудь польоту мить.

Полиш чудові крила - йди в обійми,
Змінй вітрів цілунки на мої.
Полиш свій дім, іди до мене в прийми,
А крила полиши, як я лишив свої.

* * *

Немов ти проклятий...
Чому скрипить перо від стогону твого?

Двоїшся усередині й, немов,
бажаш розірватися надвос:
Один бажає жити блазнем лицедієм, а другий -

Вмерти лицарем на власнім троні.
Думки злітають швидше за слова,
А сльози розчиняються в вині.
В небесно сяйних латах і в багні
Ідеш вперед, не зводячись з колін.
Хтось крикне: «О, нещасний!» - навздогін,
А ти лише забралом клацнеш як зубами.
Тобі ніхто не винен, ти — ні перед ким.
Лиш дурень звинуватить долю, що судить нас,
Хоч грішна і вона...
Чи ти спиращешся на меч, чи ти у нього вперся?
Ховаєшся від куль чи від очей?

Мій кволий лицарю, мій недоладний блазню,
Чи я не ти? Чи ти тепер не я?
Немов ти проклятий...
Немов проклятий я...

* * *

Вернутися до замкових високих мурів,
Торкатись стін, вологого каміння.
У трав гарячих, сповнених задухи,
Збирати твої сльози на насіння.

У крил задумі веж високих змії,
На сім вітрів розгорнуся байдуже,
То стяги майорять на захід сонця,

То сім вітрів гортають по сторінці
Мене всього.

Підковані копита мостять тишу.
Заплачте сурми! Чом я вас не чую?
Якщо піду, кого я тут залишу?
Якщо піду, кого я розчарую?

Нема води, що сточить клятий камінь,
Немає вітру, що його закине,
Нема землі, що в себе камінь прийме,
Нема вогню, що камінь спопелить.

Лиш чути травами,
Духмяними, далекими,
Степів дурманами
Страшна пройнята тиша.

Чарівнице...

Примружуся, побачу плеса срібло,
Що до світання безворотньо зблідло,
І засумую в слід.

У дзеркало води загляну, як у очі,
Тебе побачу там і сни твої дівочі,
Побачу сонця схід.

І так стоятиму, аж доки не покличе,
До тебе серце, моя чарівнице,
Нехай чекає світ!

А ти, прекрасна, зустрінатимеш, ласкава,
І поцілунком сьайним, як заграва,
Ти зачаруєш.

І млітиму від тої насолоди,
В твоїх обійми, наче бистрі води
Ти розвируєш!

І серце я тобі віддам. О, згуба!
Але чи своє серце, моя любя,
Ти подаруєш?..

* * *

Якби горіла туга, то здійнялась би
В небесну далечінь висока ватра
Вогненними жаринами півсміху
Іскрилася душа в очищенні блаженнім.
І морок обернувся враз вогнем,
І все згорить у полум'ї святім.
Знаменням хресним стане опівсонця,
Зіллється златом, вдарять дзвони!
У радісному вирі диво-сяйва
Вогонь лизатиме небесну далечінь,
А та, розхристана, притулиться гаряче
До тіла змореного, до землі сирі,
Тієї чорної, що родить білий хліб,
І цілуватиме, аж доки опівсміху
Не трісне баня і розіллє воду
Запечену, марудну й сіру,
Аж попіл зашипить, змішає племін з бру-
дом...
Заграє райдуга із дурості такої!
Що з танцю радості — огідне попелище,
З любові клетоту — розмоклий перегній.
Бо все це — радість світу, сонце-золото,
Коли із згарища брудного визирає
Останець щастя — ось де правда світу.

* * *

Вантажились крилаті каравели,
Напосні примарністю шляхів,
Смоленими боками пристань терли,
Знадієні пророцтвами волхвів.

Плелось незримо, але міцне павутиння
Ймовірності тривкого полотна.
І вітром, мов посланцем провидіння,
Вітрила надималися сповна.

«О, Капітане, що на думці маєш?
Якими румбами триматимеш штурвал?
В які мілини наші килі повстромляєш?
Яким бортом ми ляжемо під вал?»

До Індії нас поведеш, о, Капітане,
Повз Африки піщані береги?
Чи завтра Сонце нас іще застане
У атлантичних просторах лихих?

Веди нас, Сонце, доки ніч настане.
Ведіть нас зорі у нічній імлі!
Куди б ти не повів нас, Капітане,
Ми вернемось до рідних берегів!..»

Небеснокрилі, сонцесяйні птиці,
Загибель вам готує Океан!
Ваш дух міцніший од самої криці,
Але біда — безумець Капітан!

* * *

Якби мені на арфи золотаві струни
Мелодію покласти надзвичайну!
Її шукатиму у всьому, що прекрасне,
Її плекатиму, аж доки не полине
У струмені гарячим, як те сонце,
Пречиста музика глибин таємних,
Заплетена із колоса зернистого,
Заквітчена волошками небесними,
Зашептана у листі буйно-зелено,
Та пам'ятна у рік потоках бистрих!
Де матиму я все це, де шукатиму?
У твоїм, моя кохана, голосі,
У голосі, твоєму тільки голосі...

* * *

Примарними строфами, недомірними,
Химерними словами, недобрими
У твоїм серці уполюю молодість.
Устами відшукаю гірку солодкість.
Цнотливості залиш об'їдки блуду...
Що хочеш обіцяй — однак забуду!

* * *

Підводяться греблі, загати.
Фрегати
Спустили вітрила в змілілих морях.
Мов шашіль ті злидні,
Огідні,
Прокляті
Їдять моє серце, бо на якорях
Прекраснії птиці,
Фрегати
Крилаті:
Поламані щогли, вітрила в дірках...

Зміліли вам душі,
Вас тягне до суші,
Вам мати незручно великі серця!
Щоб серце шуміло,
Мов з вітру вітрило,
Щоб чулась містком капітанська хода.
Та злидні проїли
Борти і вітрила.

А тому полону не видно кінця...
Та сумно спустили
Фрегати вітрила.
В них тільки надія — висока Вода!

* * *

Коли ти маєш у собі любов,
І носиш чи у самім серці, чи десь там
Свої чуття, то ти подумай знов і знов,
Чи справді то любов?

Бо як доб'єшся спраглими вустами,
Води якої, то напитися не можеш,
Й таке солодке те, що п'єш ковтками,
Аж ладен пити ледве не роками!

А як нап'єшся — посмакуєш до пуття,
Ова! Та то якісь помії,
Ну й життя!
Та вже напивсь — немає вороття.

То ж і кажу: ти посмакуй, але не пий до дна,
Бо, може, то такі помії,
А от тобі від спраги ліпші від вина.
Тож не напийсь поміями сповна!

Балада

То не заграва сонця - то криваві знаки,
Що точаться на металевих латах.
Криваве сонце і криваві маки.
В землі спочили, а не в пишних шатах...

Дзвеніла сталь наругою брудною,
На друзки розлітались довгі списи.
Копита рвали землю, водопою
Бажали коні з димної завіси.

І кожен, хто вдихав, незчутися був ладен,
Щоб бути на землі, прохромленим залізом.
В соборній тиші закурився ладан,
Молилися ченці у довгих ризах.

Не лязкіт криці, а притихлий шепіт,
Не грім щитів, а сльози на щоках.
Коли затих у грудях слів кривавий клекіт,
Їх підняли й понесли на щитах.

Змарнілі діви плакали беззвучно,
До них тулилися притихлі діти.
Під небом сурми вирували гучно!
І кожен мусив голову схилити...

То не заграва сонця - то криваві знаки,
Що точаться на металевих латах.
Криваве сонце і криваві маки
В землі спочили, а не в пишних шатах.

* * *

У серці щем,
У натовпні безлюдному стою
З плащем,
Шоломом і гвинтівкою, в строю.

Мов дощ,
Накрапле тихим сумом гомін слів
Серед площ,
Під стягами, у королівстві снів.

Мій сум
Усмішкою заграє на вустах.
Серед дум
Моя голубка, мій примарний птах.

Хоч би там що,
Мають твердіти у камінь слова.
Час — це ніщо,
Я ще живий, ти жива.

Конкуре краси

Кілька тижнів тому Катя стала старостою своєї групи МБ-02. І одразу ж по тому — «Міс ВНТУ-2004». Здобула офіційний титул найчарівнішої студентки нашого університету. Тож, весну зустрічає у гарному настрої!

«ГОЛОВНОЮ ВУЛИЦЕЮ З ОРКЕСТРОМ»

Торік Катя Медвідь брала участь в обласному конкурсі «Телекрасуня Вінниччини». Успішно пройшла перший тур. Перемогти не пощастило, але спробувала себе диктором. Вийшло непогано. Взятась попрацювати телеведучою і сценаристом — півроку на ТРК «ВІТА» виходила її програма «Головною вулицею з оркестром». Розважальне реаліті-шоу про Вінницю і її історію. А на Вінницькому державному телебаченні виходила рекламна програма «Експозиція», яку вела теж Катя.

У Вінницькому міському конкурсі краси участі не брала. Дещо нижча від заангажованих 174 см.

— Мені дуже подобається наш конкурс «Міс ВНТУ», бо учасниці оцінюються не лише за зовнішньою красою, а й мають змогу показати свої здібності, довести, що є цікавою і неординарною особистістю. Організаторам міського конкурсу тут слід було б запозичити досвід нашого університету.

НАЙВАЖЧЕ — ВАЛЬС

Приязна, оптимістична, з почуттям гумору, Катя за півтора роки навчання в університеті знайшла багато друзів не лише у своєму Інституті будівництва, теплоенергетики та газопостачання. Тож, готуватись до конкурсу їй допомагали і економісти, і машинобудівельники, і енергетики, і програмісти...

— Найважчим конкурсним випробуванням для мене був... вальс. Я вже багато років співаю в естрадно-вокальній студії «Зорепад», що працює при Будинку офіцерів, а хореографії я ніде не вчилась. Тому дуже вдячна Денису Камінському з першого курсу нашого ІНБТЕГП, який вчив мене танцювати цей вічний танець, коли готувалась до участі у конкурсі «Міс ІНБТЕГП». А на «Міс ВНТУ» мене вчив танцювати вальс Тарас Щерба з Інституту машинобудування.

До речі, Катя інститутський конкурс краси теж блискуче виграла.

— Я дуже рада з того, що тепер умію танцювати вальс. Це ж як мені знадобиться! Скажімо, на власному весіллі, — посміхається Катя.

А хто тоді буде Катрусиним партнером наразі поки що невідомо.

Найчарівніша студентка ВНТУ

У СВОЄМУ ФІЛЬМІ ГОЛОВНА РОЛЬ

— Дуже вдячна усім, хто допомагав мені готуватись до конкурсу. Світлані Мельник, Наталі Шарудіній, Марині Кратунковій — сприяли у розробці «візитки». Тетяна Некивайко, Віталія Кобевник, Олена Тодосієнко — це мій бек-вокал. Хочу подякувати директору нашого університетського клубу Галині Михайлівні Севастьяновій — вона багато затратила часу і сил, готуючи нас, учасниць, до конкурсу. Вдячна за підтримку своїй групі, факультету, інституту. Зокрема куратору нашої групи МБ-02 кандидату економічних наук, доценту Тетяні Василівні Сердюк.

Катя каже, що з дитинства мріяла про сцену. І вже навчилась мрії втілювати в життя. Із «Зорепадом» неодноразово виступала і в МПМ «Зоря», і на літніх майданчиках Центрального парку відпочинку. Уже стала лауреатом конкурсу «Веселі канікули осені» в місті Ворзель. Нині співає в естрадній студії нашого університету.

Усі, навіть найпопулярніші виконавців мають одну проблему — пошук пісні. Катя то зрозуміла ще в три роки. Тому одразу взялась писати вірші. Найвдаліші намагається покласти на музику. Виходило і виходить пристойно.

Зауважте, не лише створювати пісні, а й виконувати їх. Тепер Катя мріє, запропонувати свою пісню комусь із «зірок», скажімо, Таїсії Повалій.

А ще «Міс ВНТУ-2004» планує написати сценарій фільму, а потім зіграти в ньому головну роль.

ПОДОРОЖ НАВКОЛО СВІТУ

Її приваблює усе нове. За шкільного життя відвідувала багато гуртків: від м'якої іграшки та театральної студії до комп'ютерних курсів у нашому технічному університеті. Зараз активно взялась за англійську. У найближчих планах освоїти французьку і італійську. Бо ж має ще одну мрію — здійснити навколосвітню подорож. В Італії, до речі, уже побувала.

Зрештою, дивувати Катя вміє. Зважаючи на її мистецькі таланти та любов до подорожей, і вчителі, і друзі були впевнені, що збирається до театального чи туристичного ВНЗ. А Катя пішла в технічний університет.

— Я вважаю, що повинна мати фундаментальну освіту. Тому обрала Інститут будівництва ВНТУ. Цей фах перспективний, а крім того цікавий. Моя спеціальність — менеджмент організації будівництва. А свої творчі здібності зреалізувати також зумію.

ІЛЮЗІЯ, ЩО МАЄ ЩОСЬ У ЖМЕНІ

Мистецтво — діалог двох рівноцінних душ
(Олександр Дубовик)

Чи давно ви відвідували виставкові зали ЦКІВС? Чи бачили ви сотні картин, що радо зустрічають своїх шанувальників? Серед великої кількості полотен, на мою думку, не вистачає робіт першокурсниці ІнаЕКСУ, студентки групи МП-03 **Анни Кукаркіної**. Ця дівчина надзвичайно талановита, і в свої 18 вже має певні мистецькі досягнення: успішно закінчила художню школу, стала призером кількох престижних конкурсів, брала участь у виставках образотворчого мистецтва.

Анна цікава тим, що усі її роботи пройняті оригінальністю і незвичайністю. Саме в стилі сучасності (а може і на крок вперед). У ролі персонажів — створені дівчиною знаки-символи, які живуть своїм власним життям і не переймаються, чи ви розумієте їх. Деякі картини, виконані в чорно-білій палітрі, нагадують негатив плівки, стоп-кадр, який демонструє лише тіні власного прихованого життя.

Світ картин Анни — складний світ загадкових образів, і кожен повинен сам шукати ключ від скриньки секретів. Всі роботи цікаві, але деякі мають такий сюжет, що навіть дивуючись одночасній його простоті і складності. «Зів'ялі квіти» одразу привертають увагу. Чи помічали ви там ще зовсім юні, кимсь зрізані пуп'янки, що по-

трапили в обійми безжального часу, в оточення зморшок вічності, наче чиясь загублена молодість? А може це так виглядає смуток? Важко відповісти, мабуть, й сама Аня не знає, адже коли натхнення переповнює, а під рукою опиняється ручка, то політ фантазії просто неможливо стримати. Про це яскраво свідчить картина, яка не має назви, але яку б я охрестила чимось на зразок «Міського етюд». І не лише через ліхтар, а тому, що вона має рух. Я б навіть сказала — хаотичний рух. Образи можна порівняти з містом, якщо на нього дивитися зверху (десятки людських голів, обличчя, які дивляться в небо, безліч доріг, що ведуть до яблука пізнання). Чи, може, ні? Непоганий пожиток для роздумів.

Як на свій юний вік, Анна Кукаркіна тонко відчуває цей світ, осмислює його і втілює думки на папері, її уява переносить в інші виміри часу, у відмінний від реального, але такий загадковий світ.

Іноколи мені здається, що такий стиль несправедливо називають абстрактним, адже наше нове тисячоліття аж ніяк не заслуговує вважатися класичним не лише у мистецтві, але й за способом життя. Анна не просто практикує філософію живопису, але й успішно навчається в одному з найпрестижніших інститутів ВНТУ на спеціальності, зовсім не поєднаній з її покликанням. Парадокс. І таких нонсенсів у нас багато, але, може, саме вони і створюють нові рецепти талантів.

**Оксана Барбак,
1АМ-01, ІнаЕКСУ**

Зів'ялі квіти.

**Інтелектуальні
битви**

У нашому університеті в інтелектуальні ігри грають давно та постійно. Команди, у складі яких були представники ВНТУ неодноразово здобували перемоги та призові місця на міських змаганнях. Проте брати участь у всеукраїнських якось не складалося. Певне зрушення сталося у 2003 році, коли команда «Нуль» стала учасницею фестивалю в Одесі «Одесея-2003». Тоді команди «Кварта» й «Енерго-TEAM» зіграли в одеському марафоні (1001 запитання без перерв). У липні того ж року «Кварта» та «Dream-team» поїхали під Полтаву на фестиваль «Острів скарбів».

Нова, історична сторінка інтелектуальних ігор у ВНТУ написана все ж таки у 2004 році. За підтримки адміністрації університету і насамперед ректора Бориса Мокіна, проректора Тамари Буяльської, голови профкому викладачів і співробітників Василя Ковальчука, голови студентського профкому Андрія Запорожана стала можливою участь університетської команди в Олімпійському кубку України із «Що? Де? Коли?».

У Харкові зібрались майже усі найсильніші команди України, щоб визначити нового володаря Олімпійського кубку. Два дні тривала інтелектуальна битва. На жаль, нашій команді не вдалося її виграти. Але гравці команди не вважають, що її прогнали. По-перше, такі вершини з першої спроби не беруть. Це був наш дебют на такого рівня змаганнях, і команда в майбутньому, вже маючи певний досвід, досягне більшого. По-друге, чи багато є у Вінниці команд (з будь-якого виду спорту), що входять до тридцяти кращих в Україні – не студентських, а дорослих?

Саме з такими думками капітан «Кварти — ВНТУ» Роман Маслій і гравець Віктор Вещицький (до речі, переможець конкурсу «Ерудит ВДТУ-2003») вирішили сфотографуватись з Олімпійським кубком.

— Треба призвичаїти його до себе, щоб ми не були для нього чужими, й тоді нам легше буде виграти, — жартували Роман і Віктор.

Команда привезла з Харкова море вражень, нові інтелектуальні ігри, які незбаром будуть випробувані в університетському Клубі інтелектуального товариства «Баюн», про діяльність якого можна багато чого дізнатись на сайті <http://www.kitbayun.narod.ru>.

Тож, чекаємо на нових шанувальників інтелектуальних ігор.

Анатолій Теклюк,
викладач кафедри КМД

Вічне

Love, friendship and happiness

Щирі посмішки, поезія, музика - простий рецепт для того, щоб кожний почував себе затишно у колі друзів. У цьому ще раз переконались ми, студенти Інституту машинобудування та транспорту — за підтримки викладачів кафедри іноземних мов Валентини Науменко, Лариси Терліковської, Наталі Гадайчук, Людми-

ли Габрійчук, Марії Клімчук провели чудовий вечір «Love, friendship and happiness». Звичайно, англійською мовою і у нашому улюбленому студентському клубі «Зодіак».

Якогось особливого приводу для такого заходу вигадувати не довелося, адже назва говорить сама за себе. Теми кохання, дружби і щастя — вічні. Та беззаперечним є той факт, що кожен має своє уявлення щодо них. А ми вирішили поговорити про те, що нас хвилює, англійською мовою. Світлана Кравченко, Дмитро Лозинський, Роман Олійник, Катерина Білостенко, іноземний студент з Придністров'я Євген Маніленко - співали. Звісно, про love, friendship and happiness і теж англійською.

А брати активну участь у розмові кожному допомагали ведучі Оксана Адлер, Олександр Петров, Наталя Рябоконе, Максим Кушніренко, Надія Кизлюк.

Разом із студентами на вечорі-вогнику були присутні куратор Наталя Нікітіна - старший викладач кафедри МРВ та ОАВ, Тетяна Архіпова - доцент кафедри ТПЗ. Старший викладач кафедри іноземних мов Олена Михайлова-Пехан висловила побажання усіх: і надалі проводити подібні вечори, аби ідея студентів ІНМТ та викладачів кафедри ІМ стала традицією.

Оксана Адлер, Олександр Петров,
студенти групи 2 ТН-00, ІНМТ

«СЕСІЯ НЕЗДІЙСНИМА» СВОЮ МІСІЮ ВИКОНАЛА

У фінальних іграх КВН між першокурсниками перемогли будівельники!

Студенти Інституту будівництва, теплоенергетики та газопостачання завжди вважали і нині у тому ж переконані, що директор їх ІНБТЕГП — професор Георгій Ратушняк найдотепніший із усіх викладачів університету. Тож, не випадково легендарні команди студентів-будівельників «Будьмо!» і «Парадокс» зажили такого успіху на КВНівській сцені. Не лише на університетській і Вінницькій міській, а й на всеукраїнській. А потім жартуни отримали університетські дипломи, а їх КВНівські лаври здобули інші. Нині ж молода парость всерйоз взялась за відродження недавньої слави.

— На лекціях Георгія Сергійовича цікаво, бо і нове дізнаєшся, і завжди він знайде привід повеселити, підняти настрій студентам, — каже Денис Камінський.

— Я прагнув поступити саме у ВНТУ не лише тому, що навчався у технічному лиці і задумав здобути перспективний нині фах інженера-будівельника. Суттєво вплинуло на мій вибір навчального закладу й те, що у Вінниці майже усі відомі гравці КВН — вихідці із «політеху». Подивіться на Вінницьку відкриту лігу КВН «ВОЛК» — там третина команд мають стосунок до нашого університету.

Максим Никитенко тепер уже першокурсник Інституту будівництва, теплоенергетики та газопостачання (група

ТЕ-03). І капітан команди-переможниці. А на сцену вона виходила під музику з фільму «Миссия невыполнима». Бо ж назвалась за аналогією — «Сесія нездійснима».

— Гарна гра вийшла. Усі команди, які брали участь у фіналі — молодці. Дуже сподобалась команда Інституту РТЗП. Вони поділили друге місце з командою першокурсників Інституту ІТКІ. Обидві команди класно відіграли. Перспективні гравці й в Інституті машинобудування і транспорту, в ІНАЕКСУ, в Інституті менеджменту також. Нас чекає веселе студентське життя! Є з ким змагатися.

Команду-переможницю складають окрім Максима ще його одногрупник Ігор Шклярук та Вадим Немирівський, Денис Камінський, Таня Савчук (усі з групи 1Б-03). Для цієї чудової п'ятірки цифра «три» таки справді видалась щасливою. Адже гра на фіналі була їхнім третім спільним виступом на сцені.

— Для перемоги головне, щоб у команди був хороший лідер.

Максим аж ніяк не погоджується зі своїми друзями:

— Один лідер нічого не зможе. Найважливіше — злагоженість у команді. Абсолютна відсутність внутрішньої конкуренції типу: сьогодні я кращим був, а він гірший. Ми — одне ціле. Друзі. Якщо кажуть, що робиш не так,

*Денис Камінський, Таня Савчук,
Ігор Шклярук, Вадим Немирівський
і капітан — Максим Никитенко.*

не повинно бути образ. Головне — бажання грати, а навички, вміння придуть із часом.

Міжнародною мовою вважається англійська. А у КВНі, оскільки це гра російська, Маслюковська — офіційною мовою, стверджують, є російська.

— Жарти інколи справді добре звучать російською, а в перекладі на українську втрачають прикол, — каже Максим. — Оскільки ми національний університет України, то якимось негарно, як на сцені і жартуватимем чужою мовою. Адже й у нашій українській мові є чимало веселих слів.

Гравці «Парадоксу», «Будьмо!» завжди підтримують своїх молодших колег. Підтримують морально, бо від будь-яких підказок амбітна юнь відмовляється:

— Маємо навчитися самі. І грати так, щоб не було соромно перед ними. Вони вигравали для інституту, університету, Вінниці перші місця. І ми теж виграватимемо!

ЖМЕРИНЧАНИН ЗДИВУВАВ ЯПОНЦІВ

Неординарність

Він виявився досконалішим і вправнішим аніж казковий Лівша. Не лише підкував блоху, а ще й переплів її лапки мініатюрним золотим ланцюжком, скріпив його замочком, який відмикається неймовірно малесеньким ключиком. У музеї сучасного подільського мистецтва Центру культурології і виховання студентів нашого університету є мікромініатюри заслуженого майстра народної творчості Михайла Маслюка. Студенти і викладачі нашого ВНТУ добре знайомі з його незвичайною творчістю. А днями кафедра культури, мистецтва і дизайну провела крутий стіл «Таємниці мікротехніки», присвячений пам'яті Михайла Григоровича.

Видатний київський мініатюрист Микола Сядристий на поперечному зрізі людської волосини розмістив 7 деталей мікрозамка. А наш земляк жмеринчанин Михайло Маслюк на такій же площині влаштував справжню виставку — 70 (!) експонатів.

Нині онука Михайла Григоровича Ксенія Багрій є студенткою нашого університету. Навчається в Інституті електроенергетики, екології та електромеханіки. Саме її одногрупники (1ЕСМ-02) Олександр Кубай, Ірина Кріт, Віктор Кавцуненко, Ірина Чернова, В'ячеслав Турчик, Оксана Швець, Євген Задачин були найактивнішими учасниками заходу. Особлива вдячність самій Ксені за надану організаційну допомогу.

Викладачі кафедри КМД Михайло Харьков та Михайло Стрельбицький прочитали власні поезії, присвячені унікаль-

ному подільському майстру.

Гордістю неординарного жмеринчанина є тунель, виготовлений з людської волосини. А цим тунелем їздить паровозик із золотистими вагончиками. Як запевняв сам Михайло Маслій, тунель наскільки просторий, що ним можуть водночас пройти аж три таких паровозики.

Михайло Григорович подарував балерині Майї Плісецькій скульптурку «Золота балерина». Фігурка має висоту 1,5 мікрона. Розгледіти її можна лише під мікроскопом.

А фотоапаратом, розміром з горошину, зацікавилися японці. Їх техніка ще не знала подібного — фото виходить у 200 разів меншим макової насінинки.

Неля Ніколенко, співробітниця ЦКВС

ТАЛАНОВИТА ЛЮДИНА ТАЛАНОВИТА У ВСЬОМУ

Цей вислів, шановні читачі, я доведу вам, познайомивши із Костянтином Черняховичем — майбутнім магістром наукового напрямку Інституту інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії (спеціальність «Комп'ютерні системи та мережі»), кандидатом у майстри спорту з легкої атлетики. До речі, одного з найважчих видів «королеви спорту» — спринту (біг на короткі дистанції — 60, 100 та 200 м).

годин кожне. На тренуваннях окрім виконання різного виду бігових та спеціальних вправ, Костянтин особливої уваги надає атлетичній підготовці. Наприклад, він може встати з вагою 180 кг на плечах і вижати руками, лежачи, 105 кг.

Його кращі результати на сьогодні такі: 60 м — 6,8 с; 100 м — 10,9 с; 200 м — 22,9 с; стрибок в довжину з місця — 3,25 м; стрибок у довжину з розбігу — 6,89 м. У грудні брав участь у зимовому Кубку Вінницької області з легкої атлетики. Переміг на дистанціях 60 м і 200 м.

— У січні відбулись серйозніші змагання з легкої атлетики — зимовий чемпіонат Вінницької області. У ньому брали участь сорок спортсменів на дистанції 60 м та тридцять на дистанції 200 м. Перше місце я виборов лише на 60-метровці, але із значною перевагою над суперниками. А на 200 м був другим. Змагання проводились у легкоатлетичному манежі спортивного комплексу «Колос». Мушу сказати, що легка атлетика дуже невдячний вид спорту — надзвичайно жорсткі рамки для виконання кваліфікаційних нормативів порівняно з іншими видами спорту. Наприклад, кваліфікація майстра спорту в спринті на 100 м може бути присвоєна лише на

рівні всеукраїнських або міжнародних змагань, якщо присутня чітко визначена кількість суддів міжнародної категорії при виконанні нормативу. Тобто, спортсменові потрібно подолати дистанцію за 10,70 секунди. До того ж результат фіксується автоматикою з використанням фотофінішу (10,70 с — це приблизно 10,3 с за ручним хронометражем).

Костя вдало поєднує спорт, навчання, наукову діяльність, відпочинок і навіть роботу. Але спорт в житті займає особливе місце. Ще з дитинства батько почав захочувати Костю до активного проведення часу — лижі, плавання, біг, туристичні походи.... Цілеспрямовано легкою атлетикою хлопець почав займатись в 15 років, водночас зацікавивши нею молодшу сестру Тетяну. Вона нині першокурсниця Інституту ІТКІ. Також уже кандидат у майстри спорту, але з бар'єрного бігу на 100 м.

Паралельно із спринтом Костянтин займався ще й стрибками в довжину з розбігу. Його найкращий результат — 6 метрів 89 сантиметрів. Але, на жаль, не зміг реалізувати себе тут через серйозну травму, через яку припинив тренування майже на рік. Зараз Костянтин тренується на базі спортивної дитячо-юнацької школи олімпійського резерву «Колос». Тренувальне навантаження розподіляє так, аби воно не заважало ні навчанню, ні роботі. Не дуже це просто, адже тренувань на тиждень інколи буває з десяток і тривалістю до чотирьох

Старт на 200 м

— А все ж, легка атлетика для тебе — це спорт, робота чи мистецтво?

— З перерахованого підходить лише спорт. Робота повинна приносити гроші, легка атлетика їх у мене забирає. Мистецтво — це творча художня діяльність або досконале вміння в якійсь справі. Якщо просто творча діяльність, то певною мірою мистецтво підходить. А щодо досконалості в легкій атлетиці, то мені ще дуже і дуже далеко.

— Який напрямок твоєї наукової діяльності?

— Я займаюсь захистом інформації, а якщо більш конкретно, то це криптографічні методи захисту інформації з відкритим ключем.

— Як ти любиш відпочивати?

— Активно! Дуже до вподоби плавання, лижі, бадмінтон. Люблю відпочинок на природі. Але уникаю всього, що може призвести до травми. Їх і так у спорті досить.

— Костю, а чи трапляється фізичне, моральне знесилання?

— Так, коли співпадають фізичне, розумове та емоційне навантаження. Зазвичай, у таких випадках я влаштовую собі «розвантажувальний» тиждень на одному з напрямків своєї діяльності залежно від пріоритетності.

— Що може тобі підняти чи зіпсувати настрої?

— Засмучують та дратують ті речі, які створюють проблеми на порожньому місці. Наприклад, необдумані вчинки близьких мені людей. А піднімають настрої, в першу чергу, досягнення як власні, так і друзів. І загалом реальні життєві цінності.

— Як сприймаєш чужі недоліки?

— Дивлячись які. Інколи ігнорую. Інколи розмірковую, чи не маю сам подібних.

— Костю, як вважаєш, такі чоловічі якості як сила, витривалість, мужність можна виховати в собі?

— Звичайно! Головне бажання, цілеспрямованість і праця над собою.

— Хто є для тебе прикладом?

— Батько. Хоча б тому, що він завжди прагне досягати поставленої мети. І ніколи не зупиниться на півдорозі.

— А яка мета в тебе?

— Я згоден сказати лише про свої найближчі цілі. А основна мета поки що не для розголосу. Тож, у навчання моя ціль — захистити магістерську дисертацію і вступити до аспірантури. У спорті — виконати норматив майстра. А загалом ціль — це самовдосконалення.

— Що ти думаєш про популярність?

— Це насамперед відповідальність перед тим, для кого ти візирець.

— Як ставишся до поразок?

— Можу сказати лише одне — я вмю як вигравати, так і програвати. Зазвичай, коли я розраховую на одне, а отримую не те що очікував, то завжди аналізую ситуацію — в чому причина. Потім роблю висновки і зазвичай підіймаюся на сходинку вище.

**Тетяна Стасюк,
2МФК-00, ІнМ**

ІНСТИТУТУ ПОДАРУВАЛИ ПЕРЕМОГУ

Відкритий чемпіонат Вінниччини з УШУ(ГУНФУ) у розділі Саньда (поєдинки) відбувся в останні дні лютого у залі боротьби ВНТУ. Він був приурочений до 10-ї річниці Вінницької обласної федерації УШУ(ГУНФУ). У змаганнях взяло участь 57 спортсменів з семи клубів області.

Головна мета цього дійства — відбір спортсменів для участі у чемпіонаті України з УШУ(ГУНФУ), що відбудеться в Києві 26—27 березня.

Запекла боротьба точилася у всіх вагових категоріях. Але окремо хочеться зупинитися на виступах спортсменів клубу Саньда «Скорпіон», який складався зі студентів нашого університету. Треную «Скорпіон» я. У ваговій категорії до 60 кг виступав КМС Олексій Лапчевський (ММ-02, ІнМ). Олексій із власною вагою 56 кг перейшов у наступну вагову категорію і впевнено виграв І місце.

У ваговій категорії до 70 кг серед 13 учасників було два першокурсника нашого Інституту менеджменту: Володимир Софіна (переможець першості України 2003 року) і Роман Дроненко. Хлопці виявились наймолодшими у цій ваговій категорії, але юний вік не завадив їм вийти у фінал чемпіонату. «Економічного» фіналу не вийшло — хлопці вирішили не проводити бій між собою. Перемога дісталась титулованішому Володимиру (майже як у випадку з братами Кличками).

Вісі інші поєдинки теж були дуже цікавими. Тепер наші спортсмени готуються на першість України.

Роман та Володимир, до речі, зробили чудовий подарунок директору, викладачам та студентам ІнМ до дня Інституту, який відзначався 1 березня. Я, як випускник ІнМ теж приєднуюсь до усіх добрих побажань рідному Інституту.

**Павло Житнюк, головний суддя змагань,
керівник відділення Саньда у Вінницькій області, тренер-викладач Національної федерації УШУ(ГУНФУ) та цигун України**

НАЙБАСКЕТБОЛЬНІШИЙ ГУРТОЖИТОК № 5

Інноваційна діяльність оновленого складу спортивного клубу університету вже дає перші позитивні результати. Щороку у нас проводиться безліч спортивних заходів серед студентів, викладачів і співробітників. А ось чомусь про мешканців гуртожитків постійно забували. Хоча гуртожиток — це наш дім на час навчання, а не просто місце для ночівлі. Тому пропозиція спортивного клубу провести спортивний турнір серед гуртожитків була з ентузіазмом зустрінута їх мешканцями. Уже проведено змагання з шахів, гирьового спорту. І ось змагання з баскетболу. Особливого шарму їм надавала можливість виставляти змішані склади команд, тобто разом з хлопцями грали і дівчата, які тренуються у збірній команді університету. Участь підготовлених спортсменок лише загострила боротьбу на майданчику.

5 днів дах університетської спортивної зали № 1 здіймався догори від галасу численних уболівальників. Міксові склади представили усі команди, а це свідчить, що маємо багато обдарованих спортсменів — хлопців і дівчат. Найвдалішою і найрезультативнішою грою відзначились мешканці гуртожитку №5, які пройшли турнір без єдиної поразки. У складі команди-чемпіона грали С. Бегаль, О. Маліновський, С. Шрамко, О. Залевський, О. Хмарук, О. Старенко, О. Дубей.

Далі місця розподілились так:

II — гуртожиток № 6;

III — гуртожиток № 2;

IV — гуртожиток № 3;

V — гуртожиток № 4.

Гадаю, що висловлю думку багатьох мешканців гуртожитків: досвід таких змагань треба поширювати. Адже чимало хлопців і дівчат, які не грали в баскетбол, чекають своїх змагань із волейболу, футболу... Нам, студентам університету зі славними спортивними традиціями потрібно більше цікавих турнірів. І не так уже суттєво, наскільки якісно підібрані склади команд.

Ігор Небава, МЕН-01, ІнМ

Відбулась традиційна щорічна відкрита першість університету з силового триборства — пауерліфтіngu. Окрім студентів ВНТУ у ній взяли участь представники аграрного університету. Головний суддя першості — доцент кафедри фізвиховання нашого університету Олександр Тарануха. Змагання склались із трьох вправ: присідання зі штангою, жим лежачи, тяга. Спортсмени мірялись силами у семи вагових категоріях.

У **категорії до 60 кг** перше місце здобув третьорозрядник Андрій Рибак (ММ-01) — він у сумі підняв вагу 300 кг. Друге місце виборов Василь Монастирський (ТВ-02), який має другий юнацький розряд і у сумі вижив 260 кг.

Категорія 67,5 кг:

I місце — Василь Литвинюк (РТ-01) — 400 кг (2-й розряд);

II місце — Анатолій Магляр (РТ-01) — 380 кг (2-й розряд);

III — Сергій Кириченко (РЗ-02) — 330 кг (1-й юнацький розряд).

Категорія 75 кг

I — Ілля Волков (ЗБ-00) — 405 кг (3-й розряд);

II — Вадим Заболотний (ТЕ-99) — 380 кг (3-й розряд);

II — Ігор Вітковський (РТ-03) — 370 кг (3-й розряд).

Категорія 82,5 кг:

I — Юрій Іванчук (ЗБМ-02) — 440 кг (3-й розряд);

II — Ілля Суханов (ІС-03) — 405 кг (3-й розряд);

III — Михайло Малай (ЗТМ-02) — 335 кг.

Категорія 90 кг:

I — Тарас Присяжнюк (ЗБ-99) — 530 кг (1-й розряд);

II — Віталій Поричук — 435 кг

Категорія 100 кг:

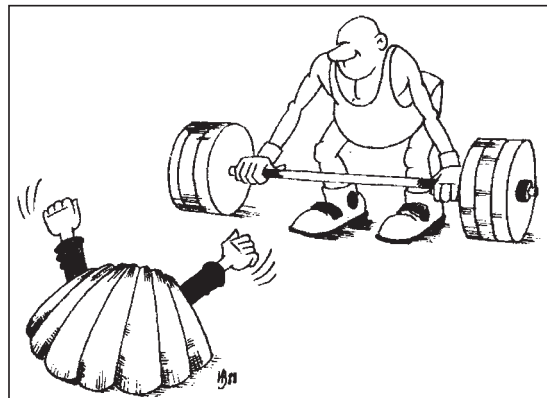
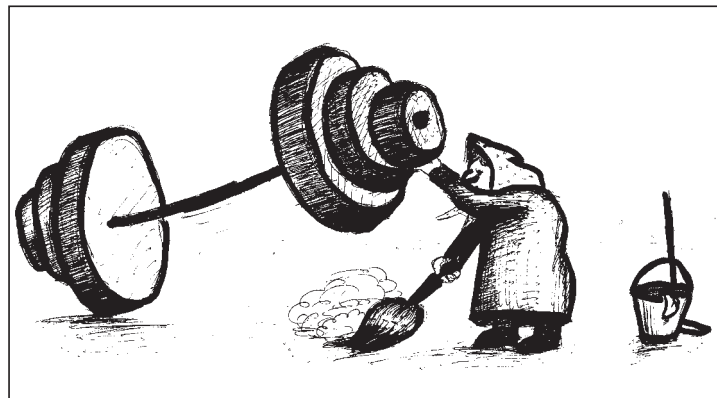
I — Юрій Ільїн (ТГ-01) — 500 кг (2-й розряд);

II — Тимур Бабоев (ТК -02) — 480 кг (3-й розряд);

III — Олександр Бондар (ТМ-03) — 295 кг.

Категорія понад 100 кг:

I — Богдан Писаренко (ЕЗ-03) — 330 кг.

Редколегія:

Т. Б. Буяльська
(головний редактор)

І. П. Зянько
(редактор)

П. Г. Гордійчук
(відпов. секретар)

Г. М. Багдасар'ян
(техн. редактор)

Б. І. Мокін

С. В. Юхимчук,

М. П. Свіридов,

Л. І. Волхонська,

Г. П. Котлярова,

Т. С. Криклива,

М. П. Стрельбицький.

Адреса редакції:

Кімн. 2218, корп. «2»,
Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021,

Телефони:

внутрішній — 22-68
з міста — 44-02-68

«Імпульс» — щомісячник Вінницького національного технічного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію ВЦ № 424
від 29.12.2000 р.

Зверстано у видавництві ВНТУ
«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 93,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 44-05-32

Комп'ютерна верстка — Криклива Т. С.
Кушнір О. О.

Підписано до друку 22.03.2004. Формат 29,7 42 1/2

Наклад 625 прим. Зам. № 2004-50.

Віддруковано у комп'ютерному інформаційно-
видавничому центрі ВНТУ

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 93,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 44-01-59